

MØTEINNKALLING

Utvalg: **Fakultetsstyret for Det juridiske fakultet**
Møtested: Rom 4445, styrerommet, Det juridiske fakultet
Møtedato: 08.05.2018
Tidspunkt: 10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til kari.gabrielsen@uit.no.
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

<i>Saksnr</i>	<i>Tittel/beskrivelse</i>	<i>U.off.</i>	<i>Arkivref.</i>
FS 15/18	Referatsaker 8.5.2018		2018/165
OS 4/18	Orienteringssaker 8.5.2018		2018/165
FS 16/18	Komiteoppnevning - stipendiatstilling i rettsvitenskap (st.nr. 3225) – vedtatt etter fullmakt		2017/886
FS 17/18	Tilsetning stipendiatstilling i rettsvitenskap - st.nr. 3225 – vedtatt på sirkulasjon	X	2017/886
FS 18/18	Opprykk til professor - godkjenning og tildeling - Hoel Lie – vedtatt etter fullmakt	X	2017/5482
FS 19/18	Oppnevning av opptakskomite for Det juridiske fakultet i gjeldende dekanperiode (d.d. - 31.07.2021) – vedtatt etter fullmakt		2018/1913
FS 20/18	Oppretting av toårig Joint Nordic Master Programme in Environmental Law		2017/5194
FS 21/18	Tilsetning i PhD-stilling ved JCLOS - stnr. 3338	X	2017/5198
FS 22/18	Justert strategi Jurfak - Rettssikkerhet og kompetanse		2018/926
OS 5/18	Eventuelt		

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for Det juridiske fakultet

Møtedato:
08.05.2018

Sak:
15/18

Referatsaker 8.5.2018

Innstilling til vedtak:

Styret tar referatsakene til orientering

Begrunnelse:

1. Referat fra Universitetsstyret 8.3.2018
2. Referat fra Universitetsstyret 23.3.2018
3. Referat fra Studieutvalget 21.3.
4. Referat fra Forskningsutvalget 8.3.2018
5. Høringssvar Jurfak - forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger

Kari Gabrielsen
seniorrådgiver

kari.gabrielsen@uit.no
77 64 45 50

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

MØTEPROTOKOLL

Utvalg: **Universitetsstyret**

Møtested: A319-Styrerommet, Administrasjonsbygget ved UIT Norges arktiske universitet

Møtedato: 08.03.2018

Tidspunkt: 10:15-15:30

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn

Margrethe Esaiassen

Anders Malmberg

Audun Hetland

Kristoffer Wilhelmsen

Marte Seland

Anne Husebekk

Leder

Kjersti Dahle

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn

Tore Nesset

Stig A. Slørdahl

Lin Marie Holvik

Anita Andersen Stenhaug

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn

Møtte for

Kristian Chramer

Stig A. Slørdahl

Wivi-Ann Tingvoll

Tore Nesset

Fra rektoratet møtte:

Navn

Wenche Jakobsen

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Jørgen Fossland	kons. universitetsdirektør
Gøril Heitmann	ass. universitetsdirektør
Hanne Karde	kons. kommunikasjonsdirektør
Julia H. Sempler	seniorrådgiver, S5/18
Aase Tveito	seniorrådgiver, S6/18
Eli M. Pedersen	økonomidirektør, S6/18, OS5/18
Vegar Storeheier	forskningsdirektør, S7/18
Randi M. Solhaug	seniorrådgiver, S5/18

Merknader

Anita Andersen Stenhaug deltok på Skype på S5/18

Anne Husebekk sin presentasjon ble litt justert under møtet og oppdatert presentasjon er vedlagt i ephorte ved sak 2018/1248

Saksliste

<i>Saksnr</i>	<i>Tittel/beskrivelse</i>	<i>U.off.</i>	<i>Arkivref.</i>
S 5/18	Fremtidig administrativ organisering ved UiT Norges arktiske universitet		2016/1514
S 6/18	Årsrapport 2017 - 2018 UiT Norges arktiske universitet		2017/2254
S 7/18	Refordeling av stipendiat- og postdoktorstillinger for 2019		2018/429
	Orienteringssaker		
OS 4/18	Muntlige orienteringer fra rektor		2018/1248
OS 5/18	Budsjettoppfølgning 3. tertial 2017		2017/3457
OS 6/18	Universitetssamarbeidet BOTT - orientering om status		2016/8609

S 5/18 Fremtidig administrativ organisering ved UiT Norges arktiske universitet 2016/1514

Innstilling til vedtak:

1. Fellesadministrasjonen ved UiT organiseres i avdelinger med følgende hovedansvarsområder:
 - Organisasjon og økonomi
 - Forskning, utdanning og formidling
 - IT
 - Bygg og eiendom
2. Universitetsstyret slutter seg til forslaget om organisering av administrative seksjoner i avdelingene og gir rektor fullmakt til å avklare de gjenstående spørsmålene som er omtalt i saksfremlegget
3. Universitetsstyret slutter seg til forslagene om organisering av administrasjonen på det enkelte fakultet og gir rektor fullmakt til å avklare de gjenstående spørsmålene som er omtalt i saksfremlegget
4. Universitetsstyret slutter seg til den foreslåtte avgrensningen for utredningen av UBs funksjon og plass ved UiT og gir rektor fullmakt til å utforme et endelig mandat.
5. Universitetsstyret slutter seg til universitetsdirektørens plan for reduksjon av utgifter til administrasjon ved UiT

Saksprotokoll i Universitetsstyret - 08.03.2018

Vedtak

1. Fellesadministrasjonen ved UiT organiseres i avdelinger med følgende hovedansvarsområder:
 - Organisasjon og økonomi
 - Forskning, utdanning og formidling
 - IT
 - Bygg og eiendom
2. Universitetsstyret slutter seg til forslaget om organisering av administrative seksjoner i avdelingene og gir rektor fullmakt til å avklare de gjenstående spørsmålene som er omtalt i saksfremlegget
3. Universitetsstyret slutter seg til forslagene om organisering av administrasjonen på det enkelte fakultet og gir rektor fullmakt til å avklare de gjenstående spørsmålene som er omtalt i saksfremlegget
4. Universitetsstyret slutter seg til den foreslåtte avgrensningen for utredningen av UBs funksjon og plass ved UiT og gir rektor fullmakt til å utforme et endelig mandat.
5. Universitetsstyret slutter seg til universitetsdirektørens plan for reduksjon av utgifter til administrasjon ved UiT
6. Styret ber om at det iverksettes tiltak for å sikre at formidling og kommunikasjon blir ivaretatt som et sentralt strategisk utviklingsområde på UiT

Vedtaket var enstemmig med følgende merknad:

Kjersti Dahle har forståelse for at det må gjøres organisatoriske endringer, men hadde foretrukket at fellestjenestene var blitt etablert først og at det frem til da kun ble gjort små organisatoriske endringer.

S 6/18 Årsrapport 2017 - 2018 UiT Norges arktiske universitet 2017/2254

Innstilling til vedtak:

Universitetsstyret vedtar Årsrapport (2017-2018) for UiT Norges arktiske universitet, og ber universitetsdirektøren ferdigstille dokumentet i tråd med styrets diskusjoner.

Saksprotokoll i Universitetsstyret - 08.03.2018

Vedtak

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

S 7/18 Refordeling av stipendiat- og postdoktorstillinger for 2019 2018/429

Innstilling til vedtak:

1. 80 stipendiatstillinger fordeles slik:
 - a. Tolv historiske stillinger – fordeles i samsvar med tabell 1 (vedlegg 1)
 - b. To stillinger overført fra Program for kunstnerisk utviklingsarbeid tildeles Kunstfak
 - c. 15 stillinger – fordeles strategisk i samsvar med tabell 2 (vedlegg 1). Rektor får fullmakt til å fordele ni stipendiatstillinger til de tematiske satsingsområdene vedtatt i strategien for UiT
 - d. 51 stillinger – nøkkelfordeles i samsvar med tabell 4 (vedlegg 1)
2. To postdoktorstillinger fordeles Arctic Center for Sustainable Energy (ARC)
3. To postdoktorstillinger fordeles Befolkningsundersøkelser i nord (BIN)
4. En postdoktorstilling tildeles IVT-fak
5. Rektor får fullmakt til å fordele inntil fem postdoktorstillinger basert på resultater fra søknader til Horisont 2020 høsten 2018, jf vedtatt fordelingsprinsipp
6. Dersom en enhet får finansiert tildelte stillinger via eksterne kilder, kan enhetene lyse ut neste ledige stilling ut fra enhetens egen prioriteringsliste

Saksprotokoll i Universitetsstyret - 08.03.2018

Vedtak

1. 80 stipendiatstillinger fordeles slik:
 - a. Tolv historiske stillinger – fordeles i samsvar med tabell 1 (vedlegg 1)
 - b. To stillinger overført fra Program for kunstnerisk utviklingsarbeid tildeles Kunstfak
 - c. 15 stillinger – fordeles strategisk i samsvar med tabell 2 (vedlegg 1). Rektor får fullmakt til å fordele ni stipendiatstillinger til de tematiske satsingsområdene vedtatt i strategien for UiT

- d. 51 stillinger – nøkkelfordeler i samsvar med ny tabell 5 som ble utdelt i møtet (se tabell nedenfor)
2. To postdoktorstillinger fordeles Arctic Center for Sustainable Energy (ARC)
 3. To postdoktorstillinger fordeles Befolkningsundersøkelser i nord (BIN)
 4. En postdoktorstilling tildeles IVT-fak
 5. Rektor får fullmakt til å fordele inntil fem postdoktorstillinger basert på resultater fra søknader til Horisont 2020 høsten 2018, jf. vedtatt fordelingsprinsipp
 6. Dersom en enhet får finansiert tildelte stillinger via eksterne kilder, kan enhetene lyse ut neste ledige stilling ut fra enhetens egen prioriteringsliste.

Vedtaket var enstemmig.

Ny Tabell 5. Antall nøkkelfordelte stillinger ut fra vedtatt fordelingsnøkkel (75 % uttelling for gjennomstrømningsdata ph.d.).

Enhet	Andel basert på fordelingsnøkkel (%)	Antall stillinger
BFE-fak	19,2	10
Helsefak	32,8	17
HSL-fak	13,9	7
IVT-fak	4,6	2
Jurfak	2,3	1
Kunsthak	1,0	1
NT-fak	24,2	12
TMU	2,1	1
Sum	100	51

Orienteringssaker

OS 4/18 Muntlige orienteringer fra rektor 2018/1248

OS 5/18 Budsjettoppfølging 3. tertial 2017 2017/3457

OS 6/18 Saker behandlet på fullmakt av rektor i perioden 25.01.18-28.02.18 2018/639

OS 7/18 Universitetssamarbeidet BOTT - orientering om status 2016/8609

MØTEPROTOKOLL

Utvalg: **Universitetsstyret**
Møtested: Skype
Møtedato: 23.03.2018
Tidspunkt: 08:00-08:30

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon
Anne Husebekk	Leder
Anita Andersen Stenhaug	
Kjersti Dahle	
Anders Malmberg	
Audun Hetland	
Kristoffer Wilhelmsen	
Margrethe Esaiassen	
Lin Marie Holvik	
Stig A. Slørdahl	

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn
Tore Nasset

Fra administrasjonen møtte:

Hege Skogvang	Personalrådgiver
---------------	------------------

Saksliste

<i>Saksnr</i>	<i>Tittel/beskrivelse</i>	<i>U.off.</i>	<i>Arkivref.</i>
S	Tilsetting av universitetsdirektør ved UiT Norges arktiske universitet	X	2017/6159

S 8/18 Tilsetting av universitetsdirektør ved UiT Norges arktiske universitet 2017/6159

Innstilling til vedtak:

1. Jørgen Fosslund tilsettes som universitetsdirektør for UiT Norges arktiske universitet i åremålsstilling for perioden 1.6.2018 – 31.5.2024.

Dersom han takke nei går stillingen tilbake til rektor for ny kunngjøring.

Saksprotokoll i Universitetsstyret - 23.03.2018

Vedtak

Jørgen Fosslund tilsettes som universitetsdirektør for UiT Norges arktiske universitet i åremålsstilling for perioden 1.6.2018 – 31.5.2024.

Dersom Jørgen Fosslund ikke tar imot stilingen går saken tilbake til rektor for ny utlysning.

Enstemmig vedtatt.

MØTEPROTOKOLL

Utvalg: **Studieutvalget ved Det juridiske fakultet**
Møtested: Styrerommet, Det juridiske fakultet
Møtedato: 21.03.2018
Tidspunkt: 12:15

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon
Magne Frostad	Leder
Kristine Helen Korsnes	Medlem
Martin Hennig	Medlem
Nikolai Karleif Lyngnes	Medlem
Mojdeh Allahpour	Medlem

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Kjersti Dahle	Studiesjef
Maren Charlotte Bø	Utvalgssekretær

Merknader

Sak 11/18, 14/18 og 25/18 ble behandlet først. I sak 25/18 fratrådte Nikolai Lyngnes under behandlingen av søknaden til JSU, og Magne Frostad fratrådte under behandlingen av søknaden til Juristforeningen.

Martin Hennig informerte om en kommende pensumendring i metode på 3. avdeling.

Kristine Korsnes forlot møtet etter behandlingen av sak 16/18 kl. 13.50.

Møtet ble hevet kl. 14.45.

Saksliste

<i>Saksnr</i>	<i>Tittel/beskrivelse</i>	<i>U.off.</i>	<i>Arkivref.</i>
SU 11/18	Referatsaker til møtet i Studieutvalget 21.03.2018		2018/690
SU 12/18	Behandling av Forsknings-og utdanningsmelding 2016 - Studieutvalget Jur.fak.		2017/173
SU 13/18	Gjennomgang av resultater fra Studiebarometeret 2017 - masterstudiet i rettsvitenskap		2016/8018
SU 14/18	Orientering om sakene som er behandlet i Universitetets klagenemnd	X	2018/1476
SU 15/18	Tillegg til oversikten over studieutvalgets kompetanse og delegasjoner		2018/261
SU 16/18	Endring av Studieplan for graden master i rettsvitenskap ved UiT pkt. 7.2.6		2016/5719
SU 17/18	Endring av Eksamensreglement for graden master i rettsvitenskap, Reglement for den valgfrie delen av masterstudiet i rettsvitenskap og Regulations for the Master of Laws in Law of the Sea program		2016/5719
SU 18/18	Revidering av emnebeskrivelse og navn i spesialfaget JUR-3619 Energy Law		2016/857
SU 19/18	Opprettelse av spesialfaget JUR-3623 Protection of Marine Environment with focus on Marine Living Resources Law		2016/857
SU 20/18	Endring av pensum på 5. avdeling JUR-3901 og JUR-3902		2018/533
SU 21/18	Endring av pensum JUR-3050 og JUR-3054		2016/2391
SU 22/18	Endringer fagbeskrivelsen 2. avdeling masterstudiet i rettsvitenskap – erstatningsrett		2018/1482
SU 23/18	Mindre endring av pensum i arverett - 1. avdeling		2018/533
SU 24/18	Mindre endring av pensum i folkerett/samerett - 1. avdeling		2018/533
SU 25/18	Økonomisk støtte til studentorganisasjoner 2018		2018/1464
SU 26/18	Søknad om innpassing av masteroppgave	X	2018/818
SU 27/18	Søknad om dispensasjon fra tregangerregelen	X	2018/739

SU 11/18 Referatsaker til møtet i Studieutvalget 21.03.2018 2018/690

Innstilling til vedtak:

Studieutvalget tar referatsakene til etterretning.

Saksprotokoll i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet - 21.03.2018

Vedtak

Ikke vedtakssak.

SU 12/18 Behandling av Forsknings- og utdanningsmelding 2016 - Studieutvalget Jur.fak. 2017/173

Innstilling til vedtak:

Studieutvalget tar Forsknings- og utdanningsmelding 2016, samt styringssignalene i UiTs virksomhetsplan for 2018 til etterretning.

Saksprotokoll i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet - 21.03.2018

Vedtak

Enstemmig vedtatt.

SU 13/18 Gjennomgang av resultater fra Studiebarometeret 2017 - masterstudiet i rettsvitenskap 2016/8018

Innstilling til vedtak:

Studieutvalget tar resultatene fra Studiebarometeret 2017 til orientering.

Saksprotokoll i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet - 21.03.2018

Vedtak

Enstemmig vedtatt.

SU 14/18 Orientering om sakene som er behandlet i Universitetets klagenemnd 2018/1476

SU 15/18 Tillegg til oversikten over studieutvalgets kompetanse og delegasjoner 2018/261

Innstilling til vedtak:

Studieutvalget vedtar tillegget til oversikten over studieutvalgets kompetanse og delegasjoner.

Saksprotokoll i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet - 21.03.2018

Vedtak

Enstemmig vedtatt med følgende presisering i delegasjonsoversikten:

«For spesialfagene på 5. avdeling består oppgaveutvalget av avdelingsleder og en fast vitenskapelig ansatt. Dette er nærmere regulert i Reglement for den valgfrie delen av masterstudiet i rettsvitenskap § 8. For Master of Laws in Law of the Sea program består oppgaveutvalget av den ansvarlige for LL.M og en faglig ansatt med tilknytning til programmet. Dette er nærmere regulert i Regulations for the Master of Laws in Law of the Sea program Section 7.»

SU 16/18 Endring av Studieplan for graden master i rettsvitenskap ved UiT pkt. 7.2.6 2016/5719

Innstilling til vedtak:

Studieplan for graden master i rettsvitenskap ved UiT pkt. 7.2.6 endres fra:

«7.2.6. Dispensasjon

Når sterke grunner foreligger, kan Studieutvalget etter søknad gi dispensasjon fra studieplanenes betingelser for å begynne på ny avdeling og fra kravet om bestått ex.fac.eksamen for å kunne avlegge eksamen på 1. avdeling.»

til:

«7.2.6. Dispensasjon

Når sterke grunner foreligger, kan Studieutvalget etter søknad gi dispensasjon fra studieplanenes betingelser for å begynne på ny avdeling når det gjelder kravet om:

1. Bestått eksamen i Ex. fac og Ex. phil for å kunne ta eksamen på 1. og 2. avdeling
2. Bestått eksamen i JUR-1004 muntlig eksamen for å kunne ta eksamen på 2. avdeling

Søknaden om dispensasjon må dokumenteres.»

Saksprotokoll i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet - 21.03.2018

Vedtak

Innstilligen til vedtak ble ikke vedtatt.

Studentene fremmet følgende forslag:

«7.2.6. Dispensasjon

I særlige tilfeller kan Studieutvalget etter søknad gi dispensasjon fra studieplanenes betingelser for å begynne på ny avdeling når det gjelder kravet om:

1. Bestått eksamen i JUR-1004 muntlig eksamen for å kunne ta eksamen på 2. avdeling
2. Bestått eksamen i JUR-2002 hjemmeeksamen med muntlig prøve for å kunne ta eksamen på 3. avdeling
3. Bestått eksamen i JUR-2502 hjemmeeksamen med muntlig prøve for å kunne ta eksamen 4. avdeling.

Søknaden om dispensasjon må dokumenteres.»

Forslaget fra studentene ble stemt ned med 2 stemmer for og 3 stemmer mot.

Leder av Studieutvalget fremmet følgende forslag:

«7.2.6. Dispensasjon

Når sterke grunner foreligger, kan Studieutvalget etter søknad gi dispensasjon fra studieplanenes betingelser for å begynne på ny avdeling når det gjelder kravet om bestått eksamen i Ex. fac og Ex. phil for å kunne ta eksamen på 1. og 2. avdeling.

Søknaden om dispensasjon må dokumenteres.»

Forslaget fra leder ble vedtatt med 3 stemmer for og 2 stemmer mot.

SU 17/18 Endring av Eksamensreglement for graden master i rettsvitenskap, Reglement for den valgfrie delen av master i rettsvitenskap og Regulations for the Master of Laws in Law of the Sea program 2016/5719

Innstilling til vedtak:

Eksamensreglement for graden master i rettsvitenskap § 10, Reglement for den valgfrie delen av masterstudiet i rettsvitenskap §§ 2, 9 og 22, og Regulations for the Master of Laws in Law of the Sea program Section 7A, Section 14, Section 8 og Section 18 endres i tråd med de vedlagte endringsforslagene.

Saksprotokoll i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet - 21.03.2018

Vedtak

Enstemmig vedtatt.

SU 18/18 Revidering av emnebeskrivelse og navn i spesialfaget JUR-3619 Energy Law 2016/857

Innstilling til vedtak:

Endring av navn og emnebeskrivelse vedtas i tråd med det vedlagte forslaget (vedlegg 1). Endringen trer i kraft fra og med våsemesteret 2019.

Saksprotokoll i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet - 21.03.2018

Vedtak

Enstemmig vedtatt.

SU 19/18 Opprettelse av spesialfaget JUR-3623 Protection of Marine Environment with focus on Marine Living Resources Law 2016/857

Innstilling til vedtak:

Studieutvalget vedtar vedlagt emnebeskrivelse og anbefaler spesialfaget «JUR-3623 Protection of Marine Environment with focus on Marine Living Resources Law» opprettet fra og med våren 2019.

Saksprotokoll i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet - 21.03.2018

Vedtak

Enstemmig vedtatt.

SU 20/18 Endring av pensum på 5. avdeling JUR-3901 og JUR-3902 2018/533

Innstilling til vedtak:

Pensumet for JUR-3901 og JUR-3902 på 5. avdeling endres høsten 2018 fra:

- Bjarne Askeland, Rettskildelærens utvikling i rettsteoretisk belysning, Jussens Venner Nr 01/2003, s. 8-23 (15 sider)
- Henrik Zahle, Den juridiske videnskaps narrativitet, fra Henrik Zahle, At forske ret (Gyldendal, 2007), s. 13-31 (18 sider)
- Jens Edvin Andreassen Skoghøy: Rett, politikk og moral, TfR 1994 s. 837-881 (44 sider).
- Inge Lorange Backer m.fl., Veiledning om henvisninger m.m. i juridiske tekster (8 sider)
- Ulf Jensen, Staffan Rylander og Per Henrik Lindblom (oversatt av Silje Stenvaag): *Å skrive juss: regler og råd*, Universitetsforlaget 2008, s 11-19 og 99-106 (16 sider).
- Lynn P. Nygaard: *A practical guide to making sense and being heard*, Universitetsforlaget 2008, s 29-44 (16 sider).
- Finn Arnesen og Are Stenvik: *Internasjonalisering og juridisk metode*, Universitetsforlaget 2009, kapittel tre - s 49-70 (21 sider).
- Bruno Simma, *Universality of international law from the perspective of a practitioner*, 20 European journal of international law (2009) s. 265-97 (33 sider)
- A. E. Boyle, *Some reflections on the relationship of treaties and soft law*, 48 International and comparative law quarterly (1999) s. 901-13 (13 sider)
- Morten Walløe Tvedt, Kapittel 8 «Hvordan bygge opp tekst» «Å skrive analyse- og masteroppgaver» (2014).

En del av pensum vil bli trykket opp i kompendium. Tre av artiklene finner dere imidlertid via <http://ub.uit.no> (artikkelsøk), og disse vil ikke inngå i kompendiet. Dette gjelder artiklene av A.E. Boyle, Bruno Simma og Bjarne Askeland.

til:

- Bård Sverre Tuseth, Nikolai K. Winge, *Masteroppgaven i juss*, Universitetsforlaget 2014, (ca. 160 sider).

Saksprotokoll i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet - 21.03.2018

Vedtak

Enstemmig vedtatt.

Innstilling til vedtak:

Pensum i fagene JUR-3050 General Law of the Sea og JUR-3054 General Law of the Sea II oppdateres i tråd med endringene som fremgår av vedlegg 1 og 2. Endringene trer i kraft fra og med høstsemesteret 2018.

Saksprotokoll i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet - 21.03.2018

Vedtak

Enstemmig vedtatt.

SU 22/18 Endringer fagbeskrivelsen 2. avdeling masterstudiet i rettsvitenskap – erstatningsrett 2018/1482

Innstilling til vedtak:

1. Faglig innhold

Første setning i fagbeskrivelsen endres til:

Erstatningsretten omhandler stiftelse og beregning av erstatningskrav, for krav oppstått utenfor kontraktsforhold.

2. Forslag til endring av læringsutbytte

Etter bestått andre avdeling har studenten:

- god kunnskap om prinsipper innen erstatningsretten, samt de hensyn reglene bygger på
- god kunnskap om kravet til økonomisk tap eller relevant realskade
god kunnskap om erstatningsrettslig relevant skade, herunder kravet om skade av økonomisk karakter og erstatningsrettslig vern
- god kunnskap om ansvarsgrunnlagene skyldansvar, ulovfestet objektivt risikoansvar, arbeidsgiveransvar og bilansvar
god kunnskap om ansvarsgrunnlagene skyldansvar, ulovfestet objektivt ansvar og bilansvar
- god kunnskap om kravene til faktisk og adekvat årsakssammenheng, herunder ansvarsreglene ved samvirkende årsaksfaktorer og kravene til påregnelighet og nærhet i årsakssammenheng
god kunnskap om kravene til faktisk og rettslig årsakssammenheng, herunder ansvarsreglene ved samvirkende årsaksfaktorer og kravene til påregnelighet og nærhet i årsakssammenheng
- god kunnskap om ansvarsfordeling ved flere ansvarlige skadevoldere, skadelidtes medvirkning og reglene om lemping av ansvar/betalingsplikt
- kunnskap om reglene for utmåling ved tingskade, formueskade og personskade

Saksprotokoll i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet - 21.03.2018

Vedtak

Enstemmig vedtatt.

SU 23/18 Mindre endring av pensum i arverett - 1. avdeling 2018/533

Innstilling til vedtak:

Studieutvalget tilrår at pensum i arverett endres på følgende måte:

Fra:

«Peter Lødrup, Arverett, (6.utgave 2012), Pkt 2.1.1, 2.1.2, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 4.1.1 – 4.1.4, 4.2, 4.4, 5.4.1-5.4.2, 5.5.1-5.5.2, 5.6, 5.7.1, 5.7.2.1, 5.8, 5.9, 6.1, 7.2, 8.1.1-8.1.2, 8.5.1, kap 9 og kap 10. Kompressavsnitt er ikke pensum.»

Til:

Peter Lødrup, Arverett, (7.utgave 2018), Pkt 2.1.1, 2.1.2, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 4.1.1 – 4.1.4, 4.2, 4.4, 5.4.1-5.4.2, 5.5.1-5.5.2, 5.6, 5.7.1, 5.7.2.1, 5.8, 5.9, 6.1, 7.2, 8.1.1-8.1.2, 8.5.1, kap 9 og kap 10. Kompressavsnitt er ikke pensum.

Saksprotokoll i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet - 21.03.2018

Vedtak

Enstemmig vedtatt.

SU 24/18 Mindre endring av pensum i folkerett/samerett - 1. avdeling 2018/533

Innstilling til vedtak:

Studieutvalget tilrår at pensum i folkerett/samerett på 1. avdeling, endres på følgende måte:

Fra:

Susann F. Skogvang: «Samerett» 2. utg., 2009 s. 153-156 og s. 175

Til:

Susann F. Skogvang: «Samerett» 3. utg., 2017, pkt. 4.6.8 og pkt. 4.8.6.

Saksprotokoll i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet - 21.03.2018

Vedtak

Enstemmig vedtatt.

SU 25/18 Økonomisk støtte til studentorganisasjoner 2018 2018/1464

Innstilling til vedtak:

- JSU tildeles kr 60 000 i økonomisk støtte for 2018 hvorav kr 55 000 er øremerket til tillitsvalgtseminaret 2018.
- Juristforeningen tildeles kr 32 000 i økonomisk støtte for 2018 hvorav kr 22 000 er øremerket Juridisk futsal og kr 10 000 er øremerket til lunsj ved semesterstart 2018 for de nye studentene på masterstudiet i rettsvitenskap.
- ELSA Tromsø tildeles ikke økonomisk støtte til de arrangementene som de har søkt om støtte til.

Saksprotokoll i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet - 21.03.2018

Vedtak

Enstemmig vedtatt.

Studieutvalget bemerker at det ikke er ønskelig at studentforeningene bygger opp overskudd ut over det som er nødvendig for vanlig drift, og samtidig motta økonomisk støtte fra fakultetet. Studentforeningene bes om å legge frem både budsjett, regnskap og balansekonto for inneværende år ved fremtidige søknader.

SU 26/18 Søknad om innpassing av masteroppgave 2018/818

SU 27/18 Søknad om dispensasjon fra tregangerregelen 2018/739

Avdeling for personal og organisasjon

Intern høring - forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger - svar fra Det juridiske fakultet

Vi viser til brev av 15.2.2018 med intern høring til foreslåtte endringer i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings – og forskerstillinger.

Det juridiske fakultet støtter at utdanningsfaglig kompetanse skal verdsettes høyere, og at undervisningserfaring i større grad skal vektlegges ved ansettelser og opprykk. Fakultet har derfor få merknader til de foreslåtte endringene.

Når det gjelder de to alternative forslagene til endring av § 1-4, støtter fakultet alternativ 2, hvor utdanningskompetanse må oppfylles innen et bestemt tidsrom etter ansettelse. Hva angår tidsrommet, så mener fakultet at dagens ordning med tre år til kvalifisering bør opprettholdes. Kravene til utdanningskompetanse er omfattende og tida går fort.

Vennlig hilsen

Lena L. Bendiksen
Dekan

Kari Gabrielsen
Seniorrådgiver

MØTEREFERAT/PROTOKOLL

Utvalg/møte i: **Forskningsutvalget**
Møteleder/referent: Ingvild Ulrikke Jakobsen / Lise Myrvang
Møtetid: Torsdag 8.03.2018, kl. 13-14
Til stede: Ingvild Ulrikke Jakobsen (leder), Elise Johansen, Anna Nylund, Aila Biret Henriksen Selfors, Sverre Magnus Bergslid Salvesen
Fra adm: Liv Johanne Martinsen, Lise Myrvang
Forfall: Svein Kristian Arntzen

Merknad: Anna Nylund fratrådte under behandling av sakene FU 10-18 og 15-18

Saksliste

<i>Saksnr</i>	<i>Arkivref.</i>	<i>Tittel/beskrivelse.</i>
FU 09-18		Referat- og orienteringssaker
FU 10-18	2018/1048/LMY	Tildeling av små driftsmidler i 2018
FU 11-18	2018/1203/LJM	Søknad om opptak til ph.d.-studiet i rettsvitenskap – Kristine Nerdal Alteren
FU 12-18	2018/1207/LJM	Søknad om opptak til ph.d.-studiet i rettsvitenskap – Bjørn Bakke
FU 13-18	2016/2015/LJM	Bytte av veiledere – Aila Biret Henriksen Selfors
FU 14-18	2018/1291/LJM	Søknad om utvidet veiledningstid – Stig Eidissen
FU 15-18	2018/1306/LMY	Søknader om trykkestøtte/ publiseringstøtte i 2018

FU 09-18 Referat- og orienteringssaker

- a) Referat fra møte i Forskningsutvalget 07.02.2018
- b) Uttalelse fra Jur-fak, høring revisjon av phd-forskriften ved UiT

Sak FU 10-18 Tildeling av små driftsmidler i 2018

Enstemmig vedtak:

Forskningsutvalget ved Det juridiske fakultet gir slik tildeling av små driftsmidler for 2018:

- Forskergruppen i formuerett innvilges inntil kr 40 000 for arrangement av seminaret «Rettslige utfordringer innen sjømatnæringen», oktober 2018.
- Anna Nylund innvilges inntil kr 30 000 for deltakelse på følgende konferanser i 2018:
 - Inntil kr 12 000 for deltakelse på «The 50th anniversary of the European Law of Civil Procedure», arrangert av EU domstolen og Max Planck instituttet i Luxemburg 27-28.9. i anledning av at Brussel Konvensjonen blir 50 år
 - Inntil kr 18 000 for deltakelse på «Evidence in the Process» i regi av International Association of Procedural Law i Salamanca, Spania, 17-19.10.

Sak FU 11-18 Søknad om opptak til ph.d.-studiet i rettsvitenskap – Kristine Nerdal Alteren

Enstemmig vedtak:

1. Kristine Nerdal Alteren tas opp til ph.d.-programmet i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet, UiT Norges arktiske universitet, fra 5. februar 2018.
2. Professor Tore Bråthen (BI og professor II ved UiT) oppnevnes som hovedveileder med 50 % av veiledningsansvaret.
3. Professor Stig Harald Solheim (UiT) oppnevnes som medveileder med 50 % av veiledningsansvaret.
4. Fakultetets program for opplæringsdelen av ph.d.-programmet skal følges.
5. Administrasjonen sørger for at de nødvendige avtaler om opptak til ph.d.-programmet i rettsvitenskap opprettes.

Sak FU 12-18 Søknad om opptak til ph.d.-studiet i rettsvitenskap – Bjørn Bakke

Enstemmig vedtak:

1. Bjørn Bakke tas opp til ph.d.-programmet i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet, UiT Norges arktiske universitet, fra 19. februar 2018.
2. Professor Tore Henriksen (UiT) oppnevnes som hovedveileder.
3. Fakultetets program for opplæringsdelen av ph.d.-programmet skal følges.
4. Administrasjonen sørger for at de nødvendige avtaler om opptak til ph.d.-programmet i rettsvitenskap opprettes.

Sak FU 13-18 Bytte av veiledere – Aila Biret Henriksen Selfors

Enstemmig vedtak:

1. Professor Øyvind Ravna og førsteamanuensis Jussi Erik Pedersen avslutter sine roller som veiledere for Aila Biret Henriksen Selfors med virkning fra 19. februar 2018.
2. Førsteamanuensis Roger Stelander Magnussen blir ny hovedveileder med 70 % av veiledningsansvaret i perioden fra 19. februar og fram til opptaksperioden på ph.d.-studiet opphører.
3. Professor Jens Edvin A. Skoghøy blir ny medveileder med 30 % av veiledningsansvaret i perioden fra 19. februar og fram til opptaksperioden på ph.d.-studiet opphører.

Sak FU 14-18 Søknad om utvidet veiledningstid – Stig Eidissen

Enstemmig vedtak:

Stig Eidissen innvilges utvidet veiledningstid i perioden 1. februar 2018 til 1. mai 2018 etter gjeldende normeringssatser, med 17,5 timer.

Sak FU 15-18 Søknader om trykkestøtte/ publiseringsstøtte i 2018

Enstemmig vedtak:

Forskningsutvalget innvilger søknad fra Anna Nylund om inntil kr 6 000 i støtte til språkvask for publisering av følgende artikler (inntil kr 3 000 pr artikkel):

- «Case Management in a Comparative Perspective». Publiseres i vitenskapelig tidsskrift for prosessrett i Brasil, *Revista do processo comparada*
- «Measuring Efficiency and Quality of Civil Justice – A Ranking of Apples and Oranges?» for innsending til et tidsskrift, fortrinnsvis på nivå 2

Støtte gis under forutsetning av at artiklene gir uttelling i publiseringssystemet på nivå 1 eller 2, og at UiT Norges arktiske universitet oppgis som adresse i publikasjonene.

Lise Myrvang
Seniorrådgiver

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for Det juridiske fakultet

Møtedato:
08.05.2018

Sak:
4/18

Orienteringssaker 8.5.2018

Innstilling til vedtak:

Styret tar de muntlige orienteringene til etterretning

Begrunnelse:

Muntlige orienteringer i styremøtet

Kari Gabrielsen
seniorrådgiver

kari.gabrielsen@uit.no
77 64 45 50

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for Det juridiske fakultet

Møtedato:
08.05.2018

Sak:
16/18

Komiteéoppnevning - stipendiatstilling i rettsvitenskap (st.nr. 3225)

Innstilling til vedtak:

Som komité til å vurdere søkere til stipendiatstilling nr. 3225 oppnevnes:

- Professor Markus Hoel Lie, UiT – leder
- Førsteamanuensis Svein Kristian Arntzen, UiT.

Begrunnelse:

Tildelt stipendiatstilling nr. 3225 ble lyst ut med søknadsfrist 16.2.2018.

Det kom inn to søknader, se vedlagte søkerliste.

Professor Markus Hoel Lie og førsteamanuensis Svein Kristian Arntzen har begge sagt seg villig til å bedømme søkerne, og Hoel Lie har påtatt seg å lede arbeidet.

Tromsø, 5.3.2018

Kirsti Anderssen
Fakultetsdirektør

Kari Gabrielsen
Seniorrådgiver

Vedlegg: søkerliste

*Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur
Vedtatt etter fullmakt (dekan) 6.3.2018/KGA*

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for Det juridiske fakultet

Møtedato:
08.05.2018

Sak:
19/18

Oppnevning av opptakskomite for Det juridiske fakultet gjeldende fra 20.04.2018 - 01.01.2022.

Etter Forskrift om opptak til studier ved UiT § 3 skal avdelingsstyrene oppnevne opptakskomiteer. Administrasjonen ber om at komite oppnevnes for perioden 20.04.2018 - 01.01.2022.

Paragraf 3 i studieforskriften slår fast at minst 20% av opptakskomiteens medlemmer skal være studenter. I forutgående periode har prodekan for utdanning, Ingvild Stock-Jørgensen og Kjersti Dahle vært oppnevnt som medlem. Administrativt ansvarlig for opptak har bekledd sekretærfunksjonene. Administrasjonen finner det ønskelig at leder for studieadministrasjonen Kjersti Dahle fortsetter som medlem. Det vises blant annet til hensynet til en best mulig gjennomføring av opptaket og effektiv kompetanseoverføring. Som erstatter for Stock-Jørgensen, ønskes det at Maren Charlotte Bø oppnevnes som medlem for perioden. Hun jobber med, og har god kompetanse knyttet til studieforskriften.

På bakgrunn av det ovennevnte fremmes følgende innstilling til sammensetning av opptakskomiteen:

Opptakskomiteen for perioden 20.04.2018-01.01.2022 settes med følgende medlemmer:

Medlem 1: Prodekan for utdanning

Medlem 2: Kjersti Dahle

Medlem 3: Student oppnevnt av JSU

Medlem 4: Maren Charlotte Bø

Sekretær: Sunniva Solheim Alvestad

Lena Bendiksen
Dekan

—

lena.bendiksen@uit.no
77 64 45 52

Kirsti Anderssen
Fakultetsdirektør

—

kirsti.anderssen@uit.no
77 64 41 96

Saksbehandler: Sunniva Solheim Alvestad

Vedtatt på fullmakt 24.04.2018.

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for Det juridiske fakultet

Møtedato:
08.05.2018

Sak:
20/18

Oppretting av to-årig Joint Nordic Master Programme in Environmental Law

Innstilling til vedtak:

Fakultetsstyret vedtar vedlagte studieplan og anbefaler det to-årige masterprogrammet «Joint Nordic Master Programme in Environmental Law» (fellesgrad) opprettet fra og med høsten 2019.

Begrunnelse:

Sak om oppretting av to-årig felles nordisk mastergrad i miljørett ble vedtatt på sirkulasjon av Studieutvalget 20. april 2018. Studieutvalget fattet følgende vedtak i saken: «Stadieutvalget foreslår at vedlagt studieplan vedtas og at det to-årige masterprogrammet «Joint Nordic Master Programme in Environmental Law» (fellesgrad) opprettes fra og med høsten 2019.»

Utgangspunkter:

Leder for K.G. Jebsen-senter for havrett og professor ved Det juridiske fakultet, UiT Norges Arktiske Universitet Tore Henriksen, har i samarbeid med professor i Miljørett ved Det juridiske fakultet, Uppsala Universitet, Gabriel Michanek, og Senior Lecturer on International Environmental Law ved Law School, University of Eastern Finland, Seita Romppanen, tatt initiativ til å søke om finansiering fra Nordisk Ministerråd for å opprette en to-årig felles nordisk mastergrad i Miljørett, se **vedlegg 1**. Søknaden om finansiering er innvilget i vedtak av 19.12.2017, se **vedlegg 2**.

Det følger av Forskrift for kvalitetssikring i høyere utdanning og fagskoleutdanning (studiekvalitetsforskriften)¹ kapittel 4 om fellesgrader § 4-1 (1) at universiteter kan gi grader «i samarbeid med andre norske eller utenlandske institusjoner (fellesgrader)».

Fagmiljøet i Miljørett ved UiT Norges Arktiske Universitet (UiT), Uppsala Universitet (UU) og University of Eastern Finland (UEF) fremmer herved forslag om å opprette det to-årige felles mastergradsprogrammet «Joint Nordic Master Programme in Environmental Law», heretter kalt NOMPEL.

Om studieprogrammet – formelt grunnlag:

¹ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2010-02-01-96>

NOMPEL er utarbeidet på grunnlag av de sentrale regelverk ved hver av institusjonene. Programmet følger de sentrale krav gitt i studiekvalitetsforskriften² og NOKUTs Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften)³.

Studietilsynsforskriften § 2-5 (2) stiller krav til at delene fellesgraden består av, skal utgjøre «en samlet helhet i samsvar med læringsutbyttet for fellesgraden». I dette ligger at når fellesgrad gis i samarbeid med utenlandske institusjoner, skal det angis hvilket lands kvalifikasjonsrammeverk graden er utarbeidet i tråd med.⁴ NOMPEL er utformet i tråd med «The Swedish Higher Education Ordinance (1993:100), annex 2, se **vedlegg 3**, hvilket bygger på det felles europeiske kvalifikasjonsrammeverket «European Qualification Framework» (EQF)⁵.

I samarbeid med studieadministrasjonen ved hver av institusjonene, har fagmiljøene utarbeidet forslag til samarbeidsavtale som er ment å regulere ansvarsforholdet mellom partene hva angår oppstart og drift av studieprogrammet, samt. gradstildeling og vitnemålsutforming, se **vedlegg 4**. Uppsala Universitet er koordinerende institusjon for studieprogrammet. Det er også utarbeidet forslag til felles studieplan for programmet, se **vedlegg 5**.

Om studieprogrammet - struktur:

NOMPEL er inndelt i fire semestre, hvor studentene studerer ved hver av institusjonene i løpet av de tre første semestrene. Hvert av disse semestrene består av fag innenfor institusjonenes forskningsfelt, tilsvarende 30 studiepoeng per semester. Fjerde semester skriver studentene masteroppgave tilsvarende 30 studiepoeng, hvor alle institusjoner samarbeider om seminarer, veiledning og sensur. Programstrukturen er som følger;

Første semester (Uppsala Universitet):

- *Introduction - The Role of Law in Environmental Policies* (15 ECTS)
- *Law on Management of Natural Resources and Protection of Biodiversity* (15 ECTS)

Andre semester (University of Eastern Finland):

- *Climate Change Law and Policy* (5 ECTS)
- *WTO: Environment, Clean Energy and Natural Resources, Trade and Resources* (5 ECTS)
- *International Environmental Law II* (5 ECTS)
- *International Law and Forests* (5 ECTS)
- *Environmental and Social Impact Assessment* (5 ECTS)
- *International Water Law* (5 ECTS).

Tredje semester (UiT Norges Arktiske Universitet):

- *Energy and Climate Change Law* (15 ECTS)
- *Protection of the Marine Environment with Focus on Marine Living Resources Law* (15 ECTS).

Fjerde semester:

- *Master thesis in Environmental Law* (30 ECTS).

Om studieprogrammet – fagmiljø, innhold og relevans:

Som det fremgår av forslag til studieplan på side 1, vil NOMPEL;

² <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2010-02-01-96>

³ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-02-07-137>

⁴ Se NOKUTs veiledning om akkreditering av studietilbud 2-5 (2) på side 31: https://www.nokut.no/siteassets/akkreditering-hu/17-04127-2_sokerveiledning_akkreditering_studietilbud.pdf

⁵ European Qualification Framework (EQF): <https://ec.europa.eu/ploteus/>

“internationalise higher education in the Nordic region, inter alia, by including in the education important links between national, EU and international law; by comparing legal approaches used in different states; by providing students from different countries the opportunity to work together and cooperate; by engaging lecturers from different countries and through student mobility. NOMPEL is based on excellence and high quality through the engaging of professors and other lecturers who hold a PhD exam, and through positions at three law institutions with long experience in environmental law research and education. The courses are research oriented and based on problem solving. NOMPEL also includes cooperation with the industry and the labour markets, in particular, by engaging practitioners as lecturers”.

Som det fremgår av forslaget til studieplan side 2, er formålet med opprettelse av NOMPEL å;

“provide advanced knowledge in environmental law methodology and insight in how crucial environmental issues are managed legally internationally, within EU and in the Nordic states. The programme should attract and prepare students for future PhD studies, and thereby, promote sustainability in academic environmental law research at Nordic and other universities. The programme should also meet the increasing demand for environmental law expertise in non-academic work, particularly in the sustainable energy sector”.

Det vises for øvrig til forslaget til studieplan for utfyllende info om studieprogrammets innhold, se **vedlegg 5**, og søknad om finansiering av programmet punkt 5.1 på side 3, hva angår programmets relevans, se **vedlegg 1**.

Begrunnelse for forslaget til opprettelse av studieprogrammet:

I henhold til Strategiplan for Det juridiske fakultet, UiT Norges Arktiske Universitet 2014-2020, vedtatt av fakultetsstyret 16. juni 2014 i sak JF 32-14, er Hav- og miljørett et av satsningsområdene for denne perioden. Videre er det blant annet fremhevet som gjennomgående strategi å «ha internasjonalt orienterte utdanninger». Per tiden er fakultetets strategi under revisjon, men også i forslaget til ny strategi synes det klart at Hav- og miljørett skal være et satsningsområde. Ønsket om internasjonalt orienterte utdanninger videreføres også i forslaget til ny strategi. Fakultetets strategiplan, både eksisterende og forslaget til ny, bygger på «Drivkraft i nord: Strategi for UiT mot 2022».

I Meld. St. 16 (2016-2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning (utdanningsmeldingen) kapittel 3 om utdanning som gir god læring, se **vedlegg 6**, er det uttalt at «Internasjonalt samarbeid er en forutsetning for den globale kunnskapsutviklingen og for å sikre kvalitet i norsk høyere utdanning».⁶ Kunnskapsdepartementet mener at alle studieprogram skal tilbys av fagmiljøer som deltar aktivt i internasjonale samarbeid og relevante nettverk, og det bemerkes at det i samarbeid med de sterkeste fagmiljøene internasjonalt er et klart mål å utvikle flere fremragende utdanningstilbud i årene fremover.⁷

Videre påpekes det av Kunnskapsdepartementet i utdanningsmeldingen at studieprogram skal ha internasjonaliseringsiltak, hvor disse må tilpasses studiets egenart og hvor utviklet det internasjonale samarbeidet i fagmiljøet er.⁸ Samarbeid om hele gradsstudier trekkes frem som en

⁶ Se kapittel 3 punkt 3.7 første avsnitt på side 63.

⁷ Se kapittel 3 punkt 3.7 «ambisjoner og mål for internasjonalisering» andre avsnitt på side 63.

⁸ Se kapittel 3 punkt 3.7 «ambisjoner og mål for internasjonalisering» andre avsnitt på side 63.

av de viktige hovedformene for internasjonalisering, og som det tiltaket med størst grad av kompleksitet.⁹

En opprettelse av NOMPEL vil altså for det første være et viktig ledd i arbeidet med oppfølging av fakultetets strategiplan, i hovedsak som følge av at Miljørett er fremhevet som satsningsområde. Det vil dessuten løfte fakultetets arbeid med internasjonalisering på utdanningsfeltet, som i tillegg til å være en gjennomgående strategi for fakultetet og UiT som sådan, er et område Kunnskapsdepartementet og Regjeringen forventer at vi prioriterer og følger opp¹⁰.

Det foreslås derfor at forslaget til studieplan vedtas og at det to-årige masterprogrammet «Joint Nordic Master Programme in Environmental Law» anbefales opprettes fra og med høsten 2019.

Lena Bendiksen
dekan

—

Kirsti Anderssen
fakultetsdirektør

—

Saksbehandler: rådgiver Lene Emilie Øye

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg

- 1 Søknad om finansiering av 28.09.2017
- 2 Vedtak om finansiering av 19.12.2017
- 3 The Swedish Higher Education Ordinance (1993:100), Annex 2, Qualifications Ordinance, Qualification descriptors
- 4 Forslag til samarbeidsavtale NOMPEL per 20.04.2018
- 5 Forslag til studieplan NOMPEL per 17.04.2018
- 6 Meld. St. 16 (2016-2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning, punkt 3.7 - 3.9

⁹ Se kapittel 3 punkt 3.7 «ambisjoner og mål for internasjonalisering» andre avsnitt på side 63.

¹⁰ I tillegg til hva som er nevnt, se også kapittel 3 punkt 3.9 avsnitt ni på side 69.

1. Start - Important information on the application

1.1. Reference number and joint programme name

Reference number NMP-2017/10004

The official title of the joint programme

Nordic Master in Environmental Law

Acronym (if applicable)

NOMPEL

1.2. Joint programme editor access

1.3. Joint programme read access

2. Consortium - Joint programme consortium and partners

2.1. Coordinating institution Coordinating institution's contact information

2.1.1. Coordinating institution

Uppsala University (SE)

Note

2.1.2. Consortium coordinator

Name: Michanek, Gabriel
Title: Professor
E-mail: gabriel.michanek@jur.uu.se
Address: Juridiska institutionen, box 512, 751 20 Uppsala
Phone number (including country and area code): +46 18 4712051
Institution: SE-Uppsala University
Department: Department of Law

2.1.3. Administrative contact person

Name: Mårsäter, Olle
Title: Director of Studies
E-mail: olle.marsater@jur.uu.se
Address: Juridiska institutionen
Box 512
751 20 Uppsala
Sweden
Phone number (including country and area code): +46 18 4717993
Institution: SE-Uppsala University
Department: Department of Law

2.1.4. Legal representative (Rector or equivalent)

Name: Åkesson, Eva
Title: Rector
E-mail: Anna.Olofsson@uadm.uu.se
Address: Uppsala universitet, Ledningskansliet
Box 256
75105 Uppsala

Phone number (including country and area code): +46 18 4713311
Institution: SE-Uppsala University
Department: University of Uppsala

2.2. Partner institutions Partner institutions' contact information

2.2.1. Partner institutions

Institution: FI-UEF University of Eastern Finland (FI)
:
Unit: Faculty of Social Sciences and Business Studies
2.2.2. Partner institution's contact person: Romppanen, Seita
Title: Senior Lecturer
E-mail address: seita.romppanen@uef.fi
Address: University of Eastern Finland
Law School
Yliopistokatu 2
80100 Joensuu
Finland
Phone (including country and area code): +358 50 4423430

Institution: NO-UiT The Arctic University of Norway (NO-UiT)
Campus: NO-Campus Tromsø (NO)
Unit: Faculty of Law
2.2.2. Partner institution's contact person: Henriksen, Tore
Title: Professor
E-mail address: tore.henriksen@uit.no
Address: Faculty of Law
Breivika
N-9037 TROMSØ
Norway
Phone (including country and area code): +47 77 645237

2.2.3 Degree awarding partners

3. Basic information - Basic information on the joint programme

3.1. Basic information on the joint programme

Main discipline(s) / subject area(s)

1: Law (213)

Definition on disciplines / subject areas

Official names of the awarded degree(s) in national language and in English

Master i Rättsvetenskap (120 hp), Master of Laws (120 credits)

Type of degree Joint degree

Webpage

Accreditation status

3.2. Start of the programme

The programme begins in:

Academic year 2019/2020

4. Summary - Summary of the joint programme

4. Summary of the joint programme

Uppsala University (coordinator), University of Eastern Finland in Joensuu and UiT The Arctic University of Norway in Tromsø (partners) intend to start a Nordic Master Programme in Environmental Law (NOMPEL) for 25 students. One objective is to attract and prepare students for future PhD studies and thereby promote sustainability in academic environmental law research at Nordic and other universities. Another objective is to meet the increasing demand for environmental law expertise in non-academic work, not least in the sustainable energy sector.

NOMPEL includes three main phases in accordance with a progression in learning outcomes. The first phase entails a broad introduction to the topic, indicating the role of law and the functions of particular environmental legal instruments in environmental policies. The student will also learn how international and EU environmental law interact with national law. In the second phase, students specialise in basically two environmental legal areas: (i) the law on effective management of natural resources, including the protection of biodiversity and (ii) climate change and energy law. During the third phase, the student shall produce a thesis in either of the two legal specialisation fields, covering the Nordic perspective.

NOMPEL will internationalise higher education in the Nordic region, inter alia, by including in the education important links between national, EU and international law; by providing students from different countries to work together and cooperate, by engaging lecturers from different countries and through student mobility. NOMPEL is based on excellence and high quality by engaging professors and other lecturers with a PhD exam, with positions at three law institutions with long experience in environmental law research and education. The courses are research oriented and based upon problem solving. NOMPEL includes also cooperation with the industry and the labour market, not least by engaging practitioners as lecturers.

5. Contents - Contents of the joint programme

5.1. Relevance Relevance

1. Introduction

As a basis for prohibitions and restrictions, and mostly for economic incentives, law plays an essential role in the implementation of environmental policy objectives, such as counteracting and adapting to climate change, converting to sustainable energy systems, halting the loss of biodiversity, ensuring good air and water quality and achieving sustainable management of forests, fish, minerals and other natural resources. These issues are all part of "environmental law", which we define very broadly; not only specific protection legislation is included, but also e.g. legislation on physical planning, recycling of materials, sustainable energies and exploitation of water, minerals and other natural resources.

The legal implementation is part of environmental law in a multilevel governance framework – nationally, within the EU and internationally. Within each state, environmental issues are regulated on central, regional and local level. It is overall an extensive complex of rules with complicated relations within and between regulatory levels, regulating conflicts between different public and private interests. Environmental law is therefore a growing field for advanced legal research, and not least in the Nordic countries. There is also an increasing demand for educated specialists in the day to day application of environmental legislation, in e.g. courts, central and local authorities, industries, law firms and other consultancies, interest groups and organisations on national level, but also within EU and internationally.

The Nordic countries have long traditions in cooperating in the field of law. They are collaborating in developing legislation (the 1974 Nordic Environmental Protection Convention is one example). Academic cooperation has also been frequent, e.g. within different environmental law networks (see further below, part 3). The Uppsala, Tromsø and Joensuu universities intend to continue and expand the Nordic academic cooperation by developing a Nordic Master Programme in Environmental Law (NOMPEL).

The two main objectives of NOMPEL are to attract and prepare students for future PhD studies and to meet the increasing demand for environmental law expertise in non-academic work. There is a need for Nordic co-operation on a joint Master Programme since the capacity – as regards number of students and research-based teaching – in each country is limited and it would be even more difficult to establish comprehensive and full environmental law programmes on a more permanent basis at single universities. Despite the fact that there are differences in regulatory and governance traditions between Nordic countries, they are fairly close to each other in comparison to traditions in other countries. Future regulatory and governance challenges are to large extent common in a globalized world for all Nordic countries. This provides a fruitful basis for shared educational efforts. Through NOMPEL the students may also benefit from a wider range of international expertise and contacts, see section below on internationalisation.

2. Internationalisation

NOMPEL will internationalise higher education in the Nordic region. The courses include analyses of the close links between national, EU and international law. The programme also includes comparisons of how different Nordic countries and other countries have implemented international environmental conventions and EU environmental law. Furthermore, internationalisation is accomplished as students from different countries participate, by engaging lecturers from different countries and through student mobility; each student will study at the three universities in Uppsala, Tromsø and Joensuu. During the courses, students from different countries will be organised in work preparation groups, providing a platform for educational and intercultural exchange.

Cultural exchange with the general student body at the university in question will be encouraged. First of all, law students from the existing and ongoing master law programmes at the three universities will be invited to take part in the courses offered under NOMPEL. Group work, joint student presentations and peer feedback as well as company visits will provide the basis for academic, social and cultural interaction between the student groups. The language of instruction for NOMPEL is English. Students will also have the possibility to take basic language courses in Swedish, Finnish and Norwegian while studying in Uppsala, Joensuu and Tromsø. These courses are offered free of charge, the courses can be taken along the Master studies and the credits gained will be included in the students' study records.

3. Cooperation between higher education institutions in the Nordic region

Nordic research training co-operation within the field of environmental law goes back to the beginning of 1990's, within the network Cesam. From 2003–2011, the cooperation continued under the auspices of first the Nordic Environmental Law Network (NELN) and subsequently the Nordic Environmental Law, Governance and Science Network (NELN+) funded by NordForsk. Another important cooperation was established in the Nordic Research Network for Sámi Law and Environmental Law (NORSEL, 2002 – 2007). These networks have facilitated the establishment of a unique research cooperation among environmental academics in the Nordic countries through a long series of joint activities (i.e. conferences, workshops and research visits), with a special objective to encourage PhD students in environmental law. Although funding of those networks has ceased, the Nordic cooperation in research remains very active, now in a more informal way. Nordic scholars meet continuously at conferences (e.g. those arranged by the European Environmental Law Forum) and PhD dissertations etc. and work together in research publications. There is e.g. a specific academic Nordic Environmental Law Journal, with at least two issues each year: www.nordiskmiljoratt.se. The journal publishes peer reviewed papers from both senior researchers and PhD students.

Consequently, NOMPEL should be regarded an expansion of an already existing cooperation between higher education institutions (HEIs) in the Nordic Region. The Nordic community will be consolidated

by NOMPEL, attracting new PhD students. The programme will also establish a closer educational cooperation between Nordic law institutions, entailing exchange of experiences in teaching methodology.

4. A programme based on excellence and high quality

All partners are leading centres in the field of environmental law, specialising in, inter alia, climate change and energy law, law on management of water and other natural resources and conservation of biodiversity. All three institutions have made substantial contributions to research and development, both nationally and internationally. They represent a team with substantial experience and expertise in the different areas of environmental law and in different national and international contexts.

Most lecturers in the programme courses will be professors or other academics with a PhD degree in law and with profound knowledge in environmental law research and education. In addition, non-academic experts with important experience from application of environmental law in practice will occasionally be engaged. The courses will foremost include seminars based on problem solving; involving environmental legal theory and methodology on advanced level (see further Joint Curriculum Design). The programme is thus essentially research-based and offers good opportunities for graduates to careers in PhD research. The advanced level of education will also promote careers in non-academic working life.

5. Relation to other master programmes in environmental law – added value and innovation

Nordic universities have since long provided environmental law courses and programmes on graduate and postgraduate levels. Some courses have a pure legal perspective whereas others include law in a multi-disciplinary approach. The consortium has identified a number of existing master programmes where Nordic states are involved and compared those with NOMPEL:

- The University of Eastern Finland Law School offers a two-year Master Degree Program in Environmental Policy and Law that started in 2012. This multidisciplinary full-time program's main focus is on natural resources governance, environmental and climate change law, but compared to NOMPEL that has a clear environmental law focus, UEF Law School's MDP programme is organized between two disciplines; environmental law and environmental policy.
- A MSc in Renewable Energy, operating on a semester-based rotation between Paris, Stockholm, Barcelona and Lisbon, has a broad interdisciplinary angle that remains strongly rooted in a deeper technological and business-understanding of renewable energy, not the legal perspective.
- The Faculty of Law at Stockholm University has at several occasions, last time 2013, provided a one year Master programme, with focus on environmental law issues in a transboundary context. It is not decided if and when this course will be offered again. NOMPEL focuses less on international law and more on Nordic and comparative law and specialises in climate and resource management law.
- The University of Iceland (Reykjavik) provides a one year LL.M. in Natural Resources and International Environmental Law, focusing on legal rules relating to natural resources and issues of environment or resource management in an international and European perspective.
- The University of Tromsø provides a one and a half year LL.M. in the Law of the Sea, focusing on the international legal framework on jurisdiction over maritime areas, rights and obligations in regard of access to the areas and their resources as well as protection of the marine environment.
- The North Sea Energy Law Program is organized by the University of Aberdeen in collaboration with the Universities of Oslo, Groningen and Copenhagen. The programme is mainly rooted in the oil and gas industry and the fossil fuels sectors. It is also mainly taught as a distance learning program, with two weeks residential periods at each partner university.
- Oslo University provides a 1 ½ year master in public international law. Students specialize in Climate and Energy law, but only during one semester and in environmental law, also one semester. The perspective in both courses is merely international law.

All in all, there are several master programs in the fields of environment and energy. These postgraduate programmes are here and there overlapping NOMPEL. However, the combined focus on climate change law and energy, and on natural resources management and biodiversity, is specific for NOMPEL (the programme's three phases are described in the Joint Curriculum Design). Furthermore, the NOMPEL has a unique Nordic perspective. It focuses on legal systems and mechanisms that in many cases are seen as frontrunners in a global context.

An additional added value of NOMPEL is the long-standing experience of its partners in offering research and full programs or multiple courses within the scope of environmental law, which facilitates the creation of a comprehensive and well-coordinated joint degree programme.

NOMPEL gives the students the opportunity to complete their studies through mobility, research, training, intellectual and intercultural interaction amongst researchers, practitioners and specialists in three different Nordic contexts. For this reason, NOMPEL represents enhanced knowledge, deepening knowhow and a broadening scope compared to other existing postgraduate programme, in spite of their excellence and relevance.

NOMPEL is a working-life oriented programme that is built to reflect the recruitment needs of the public, private and academic sector. NOMPEL will contribute to facilitating and strengthening the connections between research, businesses and lawmakers. Well-connected with the relevant public authorities, the green industry and the legal sector, the programme serves as a platform for the professional orientation of the students and ultimately, their recruitment. The consortium's natural and long-standing connection between academics and practice will greatly facilitate the students' future transition into the labour market. The teaching methodologies and language and the mandatory mobility will meet the increased need for staff with international skills and international insights and language competencies as well as staff that are willing and able to work across countries and cultures.

6. Relation to academic research and non-academic working life

Academic research

The need for future academic research is obvious, both for deeper, theoretical analyses of applicable environmental law and for developing new legal tools and approaches to promote a sustainable development. Several universities in the Nordic countries include research departments or groups in environmental law that need additional educated experts for both research and research-based teaching. An important objective of the programme is to attract new PhD students in environmental law. As the programme is based on problem solving and active student participation and will encourage the ability to reflect and to ask critical questions in combination with training in academic writing and appreciation of high academic standards, the students will be well prepared for future academic research in environmental law. Furthermore, the knowledge acquired during the master programme will form an important basis for the future environmental law PhD students both in their research and in their teaching in environmental law, before and after their PhD exam.

Non-academic working life

Today, the Nordic countries are facing profound structural transformations, in particular the transition towards a green, low carbon and resource efficient economy. Transforming the economy along this path will provide important sources of jobs. This is not least relevant in connection with mitigating climate change and promoting renewable energy and also in a sustainable management of natural resources and conservation of biodiversity. NOMPEL focuses on these areas (see Joint Curriculum Design). Vinnova, the Swedish Governmental Agency for Innovation Systems has in the report "Measuring Green Jobs?: An Evaluation of Definitions and Statistics for Green" (TemaNord 2012:534, p. 89) pointed to the fact that "environmental knowledge is becoming increasingly important in areas and fields where it previously has not been necessary, like in pharmaceuticals, health, financial, and law". It is assumed that the transition will benefit mainly high-skilled workers, thus emphasizing the need for education however not only in engineering and natural science, but also in law.

Available evidence shows that in particular the renewable energy sector is experiencing very strong employment dynamics, with wind, solar and biomass technologies progressing most rapidly. On the international level, the International Renewable Energy Agency (IRENA) has estimated that globally, 6.5 million people are working directly or indirectly in the renewable energy sector (Renewable Energy and Jobs: Annual Review 2014). In the EU, it is estimated that the renewable energy sectors support employment for 1.2 million workers in the EU²⁸. Looking ahead, the European Renewable Energy Council predicts that by 2020 renewable energy could provide employment for two million citizens in Europe (EU Skills Panorama 2014).

Consequently, the sustainable energy sector plays a major role in the global economy as an important and growing source of employment and human welfare. The transformation experienced as climate change, security concerns and scarcity of resources are forcing countries to move towards a more sustainable consumption model will undoubtedly lead to further job creation in the new energy-related sectors, an increased security of supply, and hopefully also tools to combat climate change and environmental degradation. However, the transformation has impacted a wide variety of legal frameworks and economic and policy instruments nationally, in the EU and around the globe, the design and effectiveness of which is equally diverse. Herein lays a challenge: it is increasingly difficult for professionals to get a full understanding of the environmental and energy sectors and the legal mechanisms and forces that shape it.

NOMPEL thus aims at fulfilling a major gap in higher education in the ever-growing field of energy, climate, natural resources management, biodiversity and other environmental related issues.

7. Collaboration between HEIs, industry and labour market in the Nordic Region

In order to link NOMPEL to the industry and the labour market, the programme will engage experienced practitioners as guest lecturers in the courses. The courses will also include study visits to companies, authorities, courts and other organisations where environmental law is applied in practice. During the visits, the students will have an opportunity to learn more about how environmental and energy law form part of the activities carried out by the company in question, or they may experience how a court or administrative appeal board work in practice. Company visits, such as visits to private consultancies offering legal services in the field of environmental law will inform students of employment possibilities within the private sector. Places to visit may be e.g. the European Forest Institute (EFI, <http://www.efi.int/portal/>) in Joensuu, The Land and Environmental Court of Appeal in Stockholm (<http://www.markochmiljoooverdomstolen.se/>) and the secretariat of the Arctic Council and the regional office of the Fisheries Directorate in Tromsø.

8. Student learning outcomes

NOMPEL is designed to reach good and measurable results in students' learning outcomes (knowledge, competences, and skills). The programme shall give the students a comprehensive understanding of the legal framework which determines the development of environmental regulations at an international level, within the EU, and at a national and industry level. Based on the specialized focus and the high expertise of the lecturers, the students will learn how to apply and give advice on the legal challenges associated with a green, low carbon and resource efficient economy. The objective of NOMPEL is to produce postgraduate candidates with competencies in three complementary domains: Knowledge and understanding, intellectual competencies and practical competencies (these are specified in Joint Curriculum Design).

5.2. Joint curriculum design

5.2. Joint curriculum design

1. Student learning outcomes

The objective of NOMPEL is to educate and examine master students with competencies in three complementary domains:

(i) Knowledge and understanding: Candidates who can:

- identify and comprehend complex environmental legal issues concerning, inter alia, the role of law in connection with (a) implementation of climate policies and in particular the transformation to sustainable energy systems, and (b) effective management of natural resources including halting the loss of biodiversity;
- raise fundamental questions about the concepts of sustainable development, natural resources management, biodiversity conservation, climate change and sustainable energy systems;
- identify and understand international, EU and Nordic environmental and energy specificities and interests and the interaction with national policies and interests in the Nordic countries;

- identify and understand the economic and policy concerns in solving the legal problems and issues arising in this field;
- communicate and draw up legal solutions both orally and in writing;

(ii) Intellectual competences: Candidates who have the:

- ability to reflect on various environment law topics and to ask critical questions from a legal perspective;
- ability to synthesize concisely the complexity of intricate energy and environmental regulation topics and to create an overview of these topics;
- ability to work independently and to carry out an integrated and comprehensive legal analyses of national and transnational environmental and energy law issues;
- ability to seek out and select relevant legislative documents and cases;
- ability to comprehend national and transnational environmental and energy law problems and to set up a solution;
- ability to successfully undertake written assignments, deliver oral presentations and conduct small-scale research in an area of sustainable environmental and energy law, that will be of value in developing policy and professional practice and applying regulatory frameworks and implementing instruments related to climate change, sustainable energy systems, effective management of natural resources and conservation of biodiversity.

(iii) Practical competencies: Candidates who can:

- correctly and comprehensively advice and guide clients within the issues of environmental law, in particular in relation to climate change, sustainable energy, resource management and biodiversity;
- contribute to the design and development policies and regulations with the aim of managing climate change, sustainable energy systems, effective resource management and conservation of biodiversity;
- develop the competencies required to professionally advise businesses, organizations and public authorities on the adoption, implementation, supervision, development and control of sustainable energy and environmental regulation mechanisms;
- manage and develop the area of national and transnational environmental and energy regulation, including identifying new solutions to support the transition to a sustainable, low carbon and resource efficient economy;
- independently initiate and implement collaborations that embrace different legal disciplines; and
- take part in the new developments and transitions taking place in the Nordic countries, in Europe and globally, in accordance with internationally agreed aims on climate change, sustainable energy systems, effective resource management and conservation of biodiversity.

2. The programme

The three partners

NOMPEL is jointly developed by the universities in Uppsala (coordinator), Tromsø and Joensuu (partners).

The Faculty of Law at Uppsala University has a long tradition in environmental law research and education. According to a Nordic research evaluation of law faculties in 2011, the environmental law unit in Uppsala was regarded as particularly strong within the Faculty and among Nordic universities (KoF11, p. 246). Today, the group entails six researchers with a PhD exam (including three professors) and four PhD students. The competence is very broad including basically all fields of environmental law, inter alia, biodiversity law, forest management and water management law, access to justice, energy law and different legal aspects on pollution issues. This broad competence is useful when students are introduced to environmental law in the first phase of the programme. The students will profit from the specific competence in forest management, water management and biodiversity law during the specialisation in phase two. The environmental group in Uppsala is engaged in international cooperation with scholars and organisations in Europe, US (Law Faculty at Pace Univ., NYC, and Minnesota Law School) and China (e.g. Law Department at Sun Yat-sen University, Guangzhou).

At UiT the Arctic University of Norway, the academic resources of the K.G. Jebsen Centre for the Law of the Sea (JCLOS) at the Faculty of Law will be utilized. It is one of the leading research centres on the international law of the sea. Its studies on sustainable and equitable utilization of the marine resources will profit the students. JCLOS includes seven researchers with PhD exam, in addition to

four adjunct professors. It has nine PhD students and three postdoctoral fellows. The Fridtjof Nansen Institute is a partner in JCLOS, specialising on legal and political science regarding the polar areas. The competence of JCLOS includes a broad spectre of law of the sea issues, including different aspects of marine environmental/biodiversity law and energy law. Tromsø is a centre for knowledge and governance on the Arctic marine environment, and provides venue for interdisciplinary approaches. Several research institutes are co-located at the Fram Centre (High North Research Centre for Climate and the Environment). The NOMPEL students will be given lectures from natural scientists of this Centre on particular challenges in the North Atlantic and the Arctic. Further, the Arctic Council secretariat is located at the Fram Centre in Tromsø. The course includes visit with lecture at the Arctic Council.

UEF Law School is the leading Finnish research institution in the area of natural resources, climate change, energy and environmental law. The Law School offers the widest selection of environmental law courses in all relevant fields of environmental law in Bachelor's, Master's and Doctoral level. UEF Law School's international staff on environmental law consists of five full time Professors, three Senior Lecturers, four Senior Researchers (all holding a PhD), two university teachers and all together 40 PhD candidates. UEF Law School also operates the Master's Degree Programme in Environmental Policy and Law. The programme consists of advanced study of law and policy in relation to the environment, climate change and natural resources. The programme is part of the Centre for Climate Change, Energy and Environmental Law (CCEEL) that brings together a range of activities from UEF Law School and provides a common platform for discussion, research and education. Students at the UEF Law School also benefit from the research and education network of the Institute for Natural Resources, Environment and Society (LYY) operating at the UEF, representing several disciplines including geography, forest economics and policy, environmental law, history, aesthetics and policy, sociology, education, and tourism studies. The UEF Law School's environmental law team is well connected with other academics and professionals within the academia, authorities and beyond – both nationally and internationally. For example, the Law School cooperates with the UN Environment to organise a two-week high profile course on environmental law and diplomacy (the course has run since 2004).

A program with three phases

NOMPEL includes three main phases in accordance with a progression in learning outcomes. The first phase entails a broad introductory course, basically a discussion on the role of law in environmental policies (Uppsala). The student will learn the functions and potentials of different environmental legal instruments and principles, but also how legislation and legal principles can counteract implementation of environmental objectives and green growth. The student will also learn how international and EU environmental law interact with national law and the basic structures and challenges in environmental law in all Nordic states. In addition, the students will be early introduced to the coming NOMPEL courses during phase two and to the challenges connected with the authoring of a master thesis during phase three.

Building upon the general understanding of environmental law, of the influence from the international and EU law and of basic legal similarities and differences between the Nordic states, the second phase (end of first and the entire second and third semester) provides the student with a specialisation into basically two environmental legal areas, both of fundamental importance from international, EU and Nordic perspective. One is the law on effective management of natural resources, including the protection of biodiversity. A first course on management of natural resources and biodiversity will especially focus on water management and forestry, and highlight possible conflicts with biodiversity protection (Uppsala). In Joensuu, the students continue with the natural resources theme and take courses on international law and forests, international water law as well as on environmental impact assessment and WTO law in the context of natural resources. The course held in Tromsø, on international law and sustainable use of living marine natural resources, includes studies on protection of biodiversity in marine harvest in areas within and beyond national jurisdiction and offers case studies on national implementation. The second specialisation area is climate change and energy law, including, inter alia, an advanced course on climate change law and policy in Joensuu. In Tromsø, the students will acquire advanced knowledge of the interdependence between climate and energy, including on the implications of climate change law for the energy sector, renewable energy, emissions trading and carbon capture and storage. The course will offer case studies from the Arctic.

During the second phase, NOMPEL has made use of the specific competences of respective law institution. Still, in order to include the Nordic perspective, material and lecturers from other Nordic states are involved in the courses in order for the students to understand how environmental objectives, established in international and EU law, are implemented in different Nordic states. We have already contacted Danish and Icelandic environmental law professors and they are willing to give input to the courses.

With the specific competences in biodiversity law and climate and energy law, the student shall, during the third phase, produce a thesis in either of the two legal fields, but with a specific thesis topic demanding own empirical research and analyses, covering, inter alia, the Nordic perspective. The student is continuously supported by a supervisor from any of the three universities. Seminars during the course advises the student in legal methodology, structuring and writing skills (as a follow-up to the introductory course). Students receive feed-back on draft papers, presented in seminars in the middle of the semester. The final thesis is subject to opposition during seminars in the end of the course and evaluated and graded by a professor other than the supervisor. The final seminars include also a summing up of the entire master programme.

The program in short

Application and acceptance of students to the programme is carried out in spring 2019. After that, NOMPEL is in short structured as follows:

- (i) Fall 2019: Introduction - The role of law in environmental policies (15 ECTS) and Law on management of natural resources and protection of biodiversity (15 ECTS), Faculty of Law, Uppsala University. Students stay in Uppsala during the entire semester.
- (ii) Spring 2020: Climate Change Law (10 ECTS) and Natural Resources Law (20 ECTS). Students stay in Joensuu during the entire semester.
- (iii) Fall 2020: Energy and Climate Change Law (15 ECTS) and Protection of the Marine Environment with focus on Marine Living Resources Law (15 ECTS). Students stay in Tromsø during the entire semester.
- (iv) Spring 2021: Master thesis in Environmental Law (30 ECTS). Seminars in the start, middle and end of the semester. Supervisors are engaged from Tromsø, Joensuu and Uppsala. No obligation for students to stay in Uppsala, Tromsø or Joensuu. Participation in the seminars is mandatory, but most of them may be attended on video links.

3. Student mobility

All three universities have established organisations to assist foreign students in finding accommodation and other practical matters related to the studies.

The mandatory mobility element, which implies living in three Nordic countries, is instrumental to NOMPEL objectives in at least two ways. Firstly, it allows students to study environmental topics in diverse academic environments that have developed different areas of expertise. This is in particular relevant for forestry, water management and biodiversity law (Uppsala) climate change law and natural resources governance (Joensuu) and energy and climate change law and living marine resources law (Tromsø). Secondly, it provides the students with knowledge about diverse strategies and systems in the countries of stay and in other countries and regions that are the object of deep investigations at each participating university. NOMPEL is concentrated around the North Sea and the Baltic Sea, and Tromsø has profound knowledge of the legal situation in the Arctic. This mobility contributes to the students' flexibility, resourcefulness and overall ability of working with different cultures and languages; qualities that reinforce their employability.

4. Pedagogics

Problem solving and active student participation are the essential components in NOMPEL education. Seminars include, inter alia, analyses of court cases and constructed hypothetical cases, discussions related to student presentations of legal solutions in Nordic states and made-up court cases with students acting in role playing.

In each taught semester, the teaching staff across the consortium encourages critical thinking and independent study. Students are offered a wide range of teaching and learning activities as appropriate to the aims of the individual courses. These include (a) lectures followed by plenary discussion - sessions supported by written texts and PowerPoint presentations; (b) seminars organised as participative lectures or with student presentations; and (c) workshops and smaller seminar groups exploring the themes of the preceding presentations or addressing pre-given tasks, texts and questions. The writing of individual assignments represents an integrated part of the learning approach. Students are encouraged to use study groups as a resource for learning and debate. The use of learning approaches vary within individual modules and university traditions, but all participants are encouraged to develop a common course identity through the creation of reading/interest groups to consolidate shared interests and to pursue a more in-depth study of an issue.

Continuity and progression are assured by means of the design of the curriculum. The first phase lays the fundamentals and provides the basis for understanding approaches, perspectives and tools in national and transnational environmental and energy regulation. The second phase allows for specialisation in the context of (i) natural resources management and biodiversity law and (ii) climate change and energy law. The third phase allows students to unify and extend their understanding of the subject as developed in the taught part of the programme, by pursuing an independent research project on one of the two legal areas under phase two.

The NOMPEL partners will use their established contacts with industry, businesses, decision makers, authorities, interest groups, NGOs, etc., in order to integrate them into the programme, especially during phase two. The plan is to involve practitioners as teachers and arrange study visits at business entities, public institutions etc. Where possible, practitioners will be involved as advisers during the master thesis (phase three).

5. Integration in the Degree catalogue of each University

At Uppsala University, information on the University's courses and programmes are published in a web based catalogue and continuously updated. The catalogue includes all necessary information in order to apply to the programmes and courses. Students self-register on programmes at the national web site studera.nu and on courses at Uppsala Student Portal (studentportalen.uu.se), which also is used for online course management. There is also a separate e-learning system at the University. In addition, the University holds a Student Service to provide general information on courses and programmes. More specific questions related to a certain course or programme are answered by the course manager, the Faculty Director of Study and connected administrative staff at the Faculty Student Service. Both the University and the Faculty markets courses and programmes in fairs etc.

At the University of Eastern Finland (Joensuu) information on the courses within the NOMPEL programme is available online via WebOodi (<https://weboodi.uef.fi/weboodi/etusivu.html?Kieli=6>). WebOodi contains all relevant information on the courses (content, objectives, required study materials and timing). Students register for the courses also in Weboodi, and WebOodi is also continuously updated. Actual course material, extra material and additional readings for each course will be downloaded to Moodle, which is an online learning platform used on all courses. Moodle is also used, i.e., in electronical exams, as a platform for discussion and group work as well as to collect course feedback.

At the University of Tromsø, all courses which are part of a study programme can be found in the web based course catalogue (link: <https://en.uit.no/education>). The course catalogue contains all course descriptions. These are continuously updated. For the autumn semester the updated course descriptions are released in early March, while the updated course descriptions for the spring semester are released in beginning of September. Students register for their courses via the self-service facility (<http://studweb.uit.no/>). Each course is set up in Fronter, which is the Learning Management System at the University. It is used for online course management and e-learning.

5.3. Joint management Joint management

5.3. Joint management

1. Management bodies

The NOMPEL consortium is made up of three degree-awarding institutions: Uppsala University (UU), University of Eastern Finland in Joensuu (UEF) and UiT the Arctic University of Norway (UiT) working under a Consortium Agreement which sets out the responsibilities of each partner institution in matters on, inter alia, promotion and marketing, admission, services available to students, financial management, confidentiality, and data protection etc. (a first draft of the agreement is attached to this application, the text is very preliminary). The partners will be in dialogue and in meetings to finalize to mutual satisfaction the final draft of the Consortium Agreement that will be signed in concert with the timescales of the first student intake in 2019 (a first draft of the agreement is attached to this application). Overall management of the Consortium is the responsibility of the coordinator (UU), the programme manager and a Steering Committee. The programme manager, who is appointed by the coordinator, acts as chair of the Steering Committee. The Steering Committee is the responsible executive body of the Consortium and is made up of three members appointed by the three consortium partners: Professor Gabriel Michanek (UU), Professor Tore Henriksen (UiT) and Senior Lecturer Seita Romppanen (UEF).

The Steering Committee meets on a regularly basis, at least twice a year in order to clarify administrative and organizational matters; inter alia, to address financial aspects and agree upon marketing and promotion; to manage the admission and selection of applicants; to evaluate the standards of the curriculum and examinations; to discuss student progress and assess the need for adapting the teaching content to recent developments in the field; to discuss arrangements related to student mobility; to make plans for the forthcoming semester. The future planning of the programme will further develop how programme students and technical and administrative staff shall be represented at the Steering Committee meetings.

In order to ensure the necessary organizational support, the coordinating institution (UU) will establish a Consortium Office, consisting of the programme manager (Professor Michanek) and technical and administrative support staff. The Consortium will establish a web-based virtual community, which will act as the daily medium for information and dialogue between the members of the Steering Committee, between the Steering Committee and the designated academic and administrative staff – and between the staff members involved in implementation of the programme.

2. Internal monitoring and quality assurance

The programme monitoring and internal evaluation mechanisms are the responsibility of the Steering Committee in close collaboration with the local Study Boards at each participating university. This includes student participation and publications of results of course and programme evaluations as an integrated part of consortium practices. All courses in the programme are evaluated annually using a common questionnaire developed by the consortium in close cooperation with student representatives participating in the Steering Committee meetings. Upon submission of their thesis all students are asked to make an overall evaluation which reflects on their learning experience and provide recommendations to the programme in general and the completed mobility-track. Moreover, the Steering Committee will establish a reference group with the task to review the programme yearly. This group will consist of practitioners from relevant work sectors. The reference group shall take part of other internally reviewed material and make additional interviews and investigations where appropriate. To ensure transparency, the results of the internal evaluation are made available for the public.

Along with this integrated evaluation and ongoing monitoring strategy undertaken by the Steering Committee, each institution operates its own internal quality assurance and evaluation process. The internal quality assurance mechanisms are in all three universities in alignment with the requirements laid down in the European standards and guidelines for the quality assurance of higher education (ESG).

The results of all internal evaluations shall be discussed by the Steering Committee with the intention to continuously improve the programme. The evaluation shall also be taken into account when the three universities assist individual programme students in educational, career and social matters.

4. External quality assurance

UU and other Swedish universities have full degree awarding powers for all study programmes, except for professional ones. In consequence, approval by the Swedish Higher Education Authority (Universitetskanslersämbetet, UKÄ) is not required for NOMPEL. UU does however have internal procedures for programme accreditation. New education programmes are instituted by the Rector in accordance with certain adopted criteria related to, inter alia, connections to research, lecturers' competence, future job opportunities, internationalization and quality assurance methods. The University institutions are to review their study programmes themselves while the UKÄ audits the institutions to make sure that their quality assurance procedures are effective. That includes reviewing whether these procedures are in line with the requirements laid down in the Higher Education Act and the qualification descriptors in the ordinances associated with it, as well as with ESG. UU has an internal system for systematic reviews of study programmes every sixth year consisting of an external review by colleagues of other institutions of higher education.

The UiT may establish new study programmes without prior approval by the Norwegian Agency for Quality Assurance in Education (NOKUT). UiT is responsible for ensuring the quality on the study programme offered. It is required to have an internal system for quality assurance. Every sixth year NOKUT conducts an evaluation of UiT's system for quality assurance. Further, NOKUT may initiate inspection of all existing programmes, including those established by the universities themselves.

The UEF may establish new study programmes without prior approval by the Ministry of Education and Culture that has confirmed the fields of education on which each Finnish university can offer education. For UEF, law is included in the field where UEF can provide education. UEF holds a quality assurance label (audited in 2016) and it is responsible for upholding and ensuring the quality on the study programme offered. In addition, an internal system for quality assurance is required. Quality audits are conducted every sixth year. In addition, UEF may initiate an inspection of all existing programmes at any time, including those established by the universities themselves.

Tuition fees

The issue of tuition fees for non-EU/EEA students have been initially discussed by the Consortium, including administrative staff from each university. The only Consortium measure so far is to clarify the situation (in Norway and in Sweden/Finland) when marketing the programme.

5.4. Students

5.4. Students

1. Type of students

The programme is open for 25 students of any nationality, provided the following threshold criteria are met:

- A first degree in law (LL.M. or bachelor of Law including at least 180 ECTS of which the majority of ECTS concern law topics). The NOMPEL Consortium may after an individual assessment accept students with equivalent university degree, corresponding to at least three years of full-time study with a qualification relevant to NOMPEL.
- High level of spoken and written English: IELTS 7.0/TOEFL 650.

The selection of students is made according to the following criteria: Academic excellence (priority), relevant education, work and other experiences and evidence of motivation.

An annex to this application includes further preliminary information on, inter alia, application requirements, selection of applicants, examination and diplomas.

2. Promotion measures

The programme promotion measures taken by the consortium to increase the visibility and attractiveness of NOMPEL are as follows:

(i) Websites and online communications.

- www.NOMPEL.org (not yet established) will serve as the main web portal providing precise and regularly updated information on the programme and courses, including application procedures, study guide book, course outlines and full contact details.
- Programme information and course descriptions will regularly be spotlighted at the websites of the partner institutions.
- Programme information will be listed in popular search engines and student-friendly websites, such as the three universities online course catalogues and Google AdWords. A NOMPEL group on Facebook will maintain online communication with potential students.

(ii) Participation in education fairs.

(iii) Presentation of NOMPEL to national students at open doors events in partner institutions.

(iv) A web banner and adverts will be placed in popular newspapers in specially targeted countries, and in selected academic journals, such as European Energy and Environmental Law Review, International Energy Law Review, Journal of Energy and Natural Resources Law, RELP (Renewable Energy Law and Policy Review) CCLR (Carbon and Climate Law Review), Review of European, Comparative & International Environmental Law (RECIEL) and Nordic Environmental Law Journal.

(v) Information will be disseminated in existing networks and conferences, through the three Law institutions own alumni associations and in existing environmental law courses and programmes (e.g. Master in Environmental and Energy Law at AU).

(vi) Distribution of course brochure:

- The NOMPEL programme brochure will be distributed at educational conferences and seminars organised or participated by the partner universities.
- The NOMPEL programme brochure is included in the standard visitor information pack at the partner universities.
- The NOMPEL programme brochure will be sent annually to contacts at the three universities and to ministries in all relevant countries.

3. Student assistance (see also Joint Curriculum Design, part 5)

(i) At Uppsala, administrative staff in the Student Affairs and Academic Registry Division answer questions related to applications, tuition fees etc. The University International Office supports the applicants with information as regards, inter alia, housing, visa and social activities. Much information is also provided through www.uu.se/master. Students paying tuition fees are offered housing through the University's Housing office.

The International Office arranges, in connection with Uppsala Student Union, many welcome events for new students. There is e.g. a Welcome desk at Arlanda airport and a shuffle service to Uppsala. There are guided tours around Uppsala and a big welcome ceremony in the University Hall. Moreover, Uppsala is an old student town with an extraordinary cultural supply all year round. Worth mentioning is e.g. the 13 so called "student nations" (located in big houses) offering, inter alia, different cultural events, sports activities, dinners and cafés. They also provide student scholarships and housing. The Law students' Association in Uppsala, related to the Law Faculty, also offers different social arrangements.

The University Student Affairs and Academic Registry Division coordinate assistance for students with different kinds of physical or mental disabilities. Advice and support are free of charge, e.g. note support, sign language interpretation and mentors. The Law Faculty offers adjusted examination and other practical support.

(ii) At Tromsø, administrative assistance for the NOMPEL students is provided by administrative officers of the International Office at the University Studies Administration, with further assistance from the Faculty of Law. An administrative resource person at the Faculty will be specifically assigned to the NOMPEL study administration.

The administrative assistance provided includes support with residence permit and visa application procedures. The International Office offers a housing service which guarantees NOMPEL students from outside the EEA/EU area at least one offer for housing. All NOMPEL students will be assisted seeking alternative accommodation. The International Offices facilitates social integration of the students through a variety of activities including: an induction programme, mentor programmes which pair NOMPEL students with local students helping with arrival, study and social matters.

At Tromsø, the Student Counselling Centre offers individual counselling for NOMPEL students experiencing study-related difficulties caused by dyslexia, physical, mental or behavioural disabilities. This centre offers free counselling and full professional secrecy.

(iii) At Joensuu, the administrative services to Master's degree students are offered by Student and Learning Services (<http://www.uef.fi/en/web/opintopalvelut/>) that helps students with questions relating, for example, to registration, study rights, certifications of student status, transcripts of academic records, study guides and student register matters. All international students are also encouraged to participate the International Orientation programme that familiarises the students with essential information on studying and university life at UEF, provides the students with tips on different practical matters, gives information on Finland and on the Finnish culture as well as enables the students to meet other students & network.

A comprehensive Practical Guide for International Students is also published by UEF.

The Student Union of the University of Eastern Finland (ISYY) is an active student union that offers various services and activities to international students. In addition, the International Mobility Services will try to provide each incoming student with a student tutor.

The UEF Law School's staff helps students with questions relating to the academic content of the programme. Also, students can turn to the Finnish Student Health Service (FSHS) for issues related to health. FSHS provides general, mental and oral health care services.

All partners offer NOMPEL students support with residence permit and visa application procedures. The International Offices at Uppsala and Tromsø will assist students in relation to housing services and student housing. The same service is provided in Joensuu, by the City. The International Offices at all partner institutions encourage social integration with a variety of initiatives including: an induction programme, mentor programmes which pair NOMPEL students with local students helping with arrival, study and social matters.

5.5. Sustainability Sustainability

5.5. Sustainability

The intention of the three universities is to develop a long term master program in environmental law. All Nordic Countries as well as the majority of EU countries are committed to sustainable development, creating an increasing need for qualified professionals able to bring under close and critical scrutiny legal environmental issues at municipal, county, national and international levels.

Therefore, the NOMPEL consortium plans to broaden its institutional scope, and engage in close cooperation with universities from the two other Nordic countries. Such an enlargement of NOMPEL is facilitated by the established, well-functioning cooperation between the Nordic researchers in environmental law.

There are also other options. There is an increasing need in Asia for enhanced sustainability in response to their present industrial development, causing both global and regional environmental degradation. Both a political and an economic analysis demonstrate ample need in the future for environmental law graduates. It is in this context relevant that the Law Faculty in Uppsala has close cooperation with several prominent environmental law professors in China, at universities in Beijing, Wuhan, Guangzhou and Kunming, in the fields of research (conferences etc.) and education. UEF Law School cooperates with the Fudan University, as well as with the Nordic Centre in Shanghai in the field of environmental law. For example, in 2015 the UEF Law School organised a two-week seminar on international environmental

law and diplomacy at the Fudan University in cooperation with Fudan Law School and the Nordic Centre. UiT/JCLOS is developing cooperation with universities in Asia on law of the sea. In 2015, JCLOS organised an international conference on shipping in the Arctic in collaboration with Centre for International Law at the National University of Singapore. The conference involved researchers from Japan, Korea, China, USA and Canada.

The NOMPEL application (Relevance) indicates three institutions (Uppsala, Tromsø and Joensuu) with strong capacity in research and education within different fields of environmental law. This high level of competence is expected to last, and develop stronger in the near future. NOMPEL would clearly contribute to strengthen the level of competence in all three institutions.

At institutional level all participating universities have systems of financing that is centrally based on student output. Hence, successful marketing of the programme is vital to attract sufficient number of good students. This will guarantee the continuity of the programme, as well as financing of the planned curriculum.

Since all students will be registered at Nordic universities, they will all be eligible for grants from NordPlus and from EU programmes such as ERASMUS. Possibly, other loan schemes or scholarship programmes are available in Sweden, Finland or Norway, but this needs to be further investigated. If NOMPEL in the future will provide education of environmental law for developing states, foreign aid funds may be available, e.g. in the Swedish International Development Cooperation Agency (SIDA) and the Norwegian Agency for Development Cooperation (Norad).

6. Attachments - Attachments

6. Attachments

Attachements

- * [Draft Agreement.pdf](#)
- * [Students Annex.pdf](#)
- * [Letter of intent UiT.pdf](#)
- * [Letter of intent UEF.pdf](#)
- * [Letter of intent UU.pdf](#)

Uppsala University
Gabriel Michanek

gabriel.michanek@jur.uu.se

Notice of decision

Ref. Nordic Master Call 2017

ID: NMP-2017/10004

Title: Nordic Master in Environmental Law, NOMPEL

Dear applicant,

Thank you for submitting a proposal in the Nordic Master Call for proposals 2017. Based on the evaluation of all formally eligible applications your proposal was successful and you have been granted funding for your joint programme *Nordic Master in Environmental Law, NOMPEL* with an ID number: NMP-2017/10004. Please, use your programme's ID number as a reference, whenever you contact us.

Please find attached **the contract** (attachment 1) for your programme (NMP-2017/10004), which is to be **duly completed in two (2) identical copies, signed and returned to Finnish National Agency for Education (EDUFI)** as soon as possible.

Before returning the two (2) copies of the contract, please, make sure to fill in the following information:

- 2 Contract parties
- 10 Bank account details
- 11 Signatures

The signed contracts should be returned to EDUFI to the following address:

Finnish National Agency for Education /
Nordic Master
P.O. Box 380
00531 Helsinki
Finland

At this time, please, bear in mind that the first instalment of the funds is for your programme's development and preparation. The following instalments are allocated according to the rules in the Nordic Master – Programme Guide 2017.

We would like to take this opportunity to wish you best of success to your programme. In any questions you are welcome to contact us at: nordicmaster@oph.fi.

Yours sincerely,

Kenneth Lundin
Programme Manager
Finnish National Agency for Education (EDUFI)

Attachment: Contract for your Nordic Master programme

The Swedish Higher Education Ordinance (1993:100), Annex 2, Qualifications Ordinance, Qualification descriptors

Degree of Master (120 credits) [Masterexamen]

Scope

A Degree of Master (120 credits) is awarded after the student has completed the courses required to gain 120 credits with a defined specialisation determined by each higher education institution itself, of which at least 60 credits are for specialised study in the principal field (main field of study) of the study programme. In addition the prior award of a Degree of Bachelor, a Degree of Bachelorine Arts, a professional or vocational qualification of at least 180 credits or a corresponding qualification from abroad is required.

The requirement of the prior award of a qualification may be waived for a student admitted to the programme without the basic entry requirement in the form of a qualification. This does not, however, apply if a waiver was granted during admission pursuant to the second paragraph of Section 28 of Chapter 7 on the grounds that the qualification had not yet been issued.

Outcomes

Knowledge and understanding

For a Degree of Master (120 credits) the student shall

- demonstrate knowledge and understanding in the main field of study, including both broad knowledge of the field and a considerable degree of specialised knowledge in certain areas of the field as well as insight into current research and development work, and
- demonstrate specialised methodological knowledge in the main field of study.

Competence and skills

For a Degree of Master (120 credits) the student shall

- demonstrate the ability to critically and systematically integrate knowledge and analyse, assess and deal with complex phenomena, issues and situations even with limited information
- demonstrate the ability to identify and formulate issues critically, autonomously and creatively as well as to plan and, using appropriate methods, undertake advanced tasks within predetermined time frames and so contribute to the formation of knowledge as well as the ability to evaluate this work

- demonstrate the ability in speech and writing both nationally and internationally to clearly report and discuss his or her conclusions and the knowledge and arguments on which they are based in dialogue with different audiences, and
- demonstrate the skills required for participation in research and development work or autonomous employment in some other qualified capacity.

Judgement and approach

For a Degree of Master (120 credits) the student shall

- demonstrate the ability to make assessments in the main field of study informed by relevant disciplinary, social and ethical issues and also to demonstrate awareness of ethical aspects of research and development work
- demonstrate insight into the possibilities and limitations of research, its role in society and the responsibility of the individual for how it is used, and
- demonstrate the ability to identify the personal need for further knowledge and take responsibility for his or her ongoing learning.

Independent project (degree project)

A requirement for the award of a Degree of Master (120 credits) is completion by the student of an independent project (degree project) for at least 30 credits in the main field of study. The degree project may comprise less than 30 credits, however no less than 15 credits, if the student has already completed an independent project in the second cycle for at least 15 credits in the main field of study or the equivalent from a programme of study outside Sweden.

Miscellaneous

Specific requirements determined by the each higher education institution itself within the parameters of the requirements laid down in this qualification descriptor shall also apply for a Degree of Master (120 credits) with a defined specialisation.

20 April 2018

Cooperation Agreement
Between
Uppsala University,
University of Eastern Finland and
UiT The Arctic University of Norway
Concerning the
Joint Nordic Master Programme in Environmental Law

I. Purpose and Scope of the Agreement

The purpose of this Agreement is to record the decisions and involvement of the Parties for running of the research based, jointly developed Nordic Master Programme in Environmental Law, hereinafter referred to as the Programme, and to outline the principles and terms of their cooperation.

All Parties are accredited to offer master's programmes, according to their respective national legislation.

This Agreement will be implemented within the legal requirements of each cooperating institution.

The Programme applies the European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS) that is based on learning outcomes and student workload.

The Programme consists of a number of educational components, see V.2 of this agreement.

II. Parties

This Agreement is made between
Uppsala University, Box 256, 751 05 Uppsala, Sweden

University of Eastern Finland, P.O. Box 1627, 70211 Kuopio, Finland
UiT The Arctic University of Norway, P.O. Box 6050, Langnes, 9037 Tromsø, Norway

(Hereinafter referred to individually as a Party and collectively as the Parties.)

Within these institutions, the involved and responsible units are:

Faculty of Law, Uppsala University
Law School, University of Eastern Finland
Faculty of Law, UiT The Arctic University of Norway

III. Approval, Accreditation and Recognition

The Programme is subject to accreditation/approval according to the regulations in the three Nordic countries and within the requirements of each cooperating institution. This Agreement is not valid until such accreditation/approval is done by all cooperating institutions.

The completed Programme leads to a second cycle degree according to national legislation. The Swedish Higher Education Ordinance (1993:100), annex 2, the Qualifications Ordinance, contain descriptions for all qualifications. It refers to level 7 within the national qualifications framework connected to the European Qualifications Framework. The qualification is recognised in all three Nordic countries.

IV. Structure and Organisation of the Cooperation

1. Steering Committee

The Steering Committee consists of two members from each Party and one student participating in the Programme, elected by the Programme students. The Committee elects its own chair. The Committee steers the Programme and decides upon the academic and administrative issues. The Steering Committee cannot, however, decide upon matters involving the exercise of public authority.

The Steering Committee shall meet at least once every year to discuss the Programme content and other issues related to the Programme. Major changes in the Programme are subject to final approval by the Parties.

The obligations of the Steering Committee, in connection with quality assurance, are described in Part X of the Agreement.

2. Coordinating Institution

The Coordinating Institution is Uppsala University. The Coordinating Institution acts as the Secretariat of the Steering Committee, prepares issues for meetings of the Steering Committee and has the final responsibility for the oversight and implementation of all administrative matters, in accordance with that agreed upon in this Agreement and the Programme Educational Plan. The Coordinating Institution names an Academic Programme Coordinator and an Administrative Programme Coordinator to fulfil these tasks.

3. Admission Committee

An Admission Committee shall be engaged in the admission process in accordance with VII.3 of this Agreement. The Admission Committee consists of one person from each Party.

4. Administrative Capacity

All Parties will ensure that the academic and administrative capacity necessary to execute this Agreement exists within their own institutions, both for the establishment and running of the Programme.

5. Budget and Financial Distribution

The Steering Committee will, in accordance with the Agreement with the Funder and after consultation with the Parties, decide upon the distribution of external funding of the Programme.

The funding from the Nordic Council that relates to the administrative Programme costs, for the first two-year Programme, will be distributed as follows: Uppsala University (coordinator) 50%, University of Eastern Finland (25%), UiT The Arctic University of Norway (25%). The funding is transferred to the Uppsala University in four consecutive instalments in accordance with contract between the Finnish National Agency for Education (EDUFI) and Uppsala University. After receiving the instalment(s) from EDUFI, the Partner universities shall be informed and, after request by those, the funds shall be distributed as described above.

Each Party is responsible for its own costs, which arise from the execution of activities, for the purposes of running the Programme.

V. Programme Structure and Responsibilities

1. Title of Programme

The name of the Master's Programme is *Joint Nordic Master Programme in Environmental Law*.

2. Programme Structure

The Programme is a full-time study programme of 120 ECTS credits, with a nominal study length of two years. The Programme includes the following courses:

- First semester: *Introduction – The Role of Law in Environmental Policies* (15 ECTS) and *Law on Management of Natural Resources and Protection of Biodiversity* (15 ECTS). Uppsala University is responsible for the course administration.
- Second semester: *Climate Change Law and Policy* (5 ECTS), *WTO: Environment, Clean Energy and Natural Resources, Trade and Resources* (5 ECTS), *International Environmental Law II* (5 ECTS), *International Law and Forests* (5 ECTS),

Environmental and Social Impact Assessment (5 ECTS) and International Water Law (5 ECTS). The University of Eastern Finland is responsible for the course administration.

- Third semester: *Energy and Climate Change Law (15 ECTS)* and *Protection of the Marine Environment with Focus on Marine Living Resources Law (15 ECTS)*. UiT The Arctic University of Norway is responsible for the course administration.
- Fourth semester: *Master Thesis in Environmental Law (30 ECTS)*. UiT The Arctic University of Norway is responsible for the course administration, including the formal examination. All three universities are equally responsible for the performance of the course, including supervision and approval of theses and arrangement of seminars. All three universities are equally responsible for the course costs.

3. International Dimension

The Programme is an international master's degree programme that requires studies in the three Nordic countries. International and environmental law are important components of the courses. The language of the Programme is English. Instruction and examinations are conducted in English. The master's thesis must be submitted in English.

4. Student Mobility

Students must physically study at each of the three participating institutions, as stipulated in the Appendix 1 (Programme Educational Plan).

5. Assessment

The courses and thesis passed at one Party will be fully recognised by the other Parties, without any further assessment. The master's thesis is assessed by two examiners, from two different institutions.

VI. Degree and Diploma

1. Title of Degree

The Programme *Joint Nordic Master Programme in Environmental Law* will lead to the following qualification(s):

Faculty of Law, Uppsala University: *Juris magister/Master of Legal Science*

Law School, University of Eastern Finland: *Kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisteri/Master of International and Comparative Law (MICL)*

Faculty of Law, UiT The Arctic University of Norway: *Master of Laws in Environmental Law*

2. Joint Diploma

The successful completion of the Programme leads to the awarding of a joint degree, documented in one Joint Diploma. In addition, following requirements arising from

national legislation, University of Eastern Finland will issue a separate degree certificate to all students graduating from the Programme.

3. Included in the Joint Diploma:

- Name of the awarding institutions.
- Name of the Programme.
- Name of the qualification(s).
- Name and identification of the holder of the diploma.
- Date when the degree is obtained.
- Signature and title of the persons authorized to sign the diploma.
- The candidate's Transcript of Records, from each institution where the candidate has studied, as well as a description of the credit system and grading used.
- References to the acts on higher education applying to the Parties.

4. Diploma Supplement

The Joint Diploma will be accompanied by a Diploma Supplement.

5. Included in the Diploma Supplement:

- Name of the cooperating institutions (Parties).
- A short explanation of the Nordic Master.
- General information about the programme of study.
- Objectives and content of the programme of study.
- Supervision (if there has been joint supervision).
- Learning outcomes.
- Quality assurance.

6. Processing Time

The Joint Diploma with the Diploma Supplement must be sent to the graduate within three months of the announcement of the final exam. The month of July is not included when calculating the three-month deadline. Uppsala University is responsible for sending the Diplomas to the student.

VII. Student Admission, Enrolment and Registration

1. Number of Students

In accordance with local capacity and regulations, the number of students to be admitted to the Programme must be decided annually by the Parties, after consultation with the Steering Committee.

2. Marketing of the Programme and Student Recruitment

The Steering Committee will develop a marketing and student recruitment plan for the Programme and each Party will develop appropriate and adequate information material for the incoming students.

3. Admission to the Programme

Students will be admitted to the Programme at Uppsala University, which administers the

admissions, in accordance with Swedish legislation and procedures adopted by Uppsala University and the qualification requirements specified in the Programme Educational Plan. The Programme Admission Committee shall be consulted in matters regarding selection of students in competition situations.

Students admitted to the Programme by Uppsala University are also registered at the University of Eastern Finland and at UiT The Arctic University of Norway, to gain study rights as a degree student and be able to access student services.

4. Course Registration

Each Party manages the registration of students to the courses that the Party is responsible for, in accordance with V.1 of this Agreement.

5. Regulations

Students will be subject to the regulations and procedures of the Party at which they attend courses and sit for examinations, in a given semester. They will be provided with the same academic resources and support services that are available to all students at that Party.

VIII. Teaching and Assessment

1. The Parties agree on the teaching and assessment responsibilities. These are specified in the Programme Educational Plan.
2. When a student has successfully completed a course, the responsible Party will send the result to the Coordinating Institution.

IX. Student Fees, Student's Financial Responsibility and Grants

1. Students from outside of EU and EEA countries and Switzerland will be subject to tuition and application fees, when studying at Uppsala University and the University of Eastern Finland, but not at UiT The Arctic University of Norway.
2. Uppsala University and the University of Eastern Finland determine the level of fees, in accordance with national and institutional regulations and procedures. The fees shall be collected by the Party in question, during the semester the student is studying at that University.
3. Students will be financially responsible for:
 - Travel to and from the institutions they are attending during the length of the Programme.
 - Books, stationery, etc.
 - Travel documentation, visas, etc.
 - Accommodation and living expenses.
 - Student association/general service charges (if applicable).

- International insurance coverage relevant to their stay in a given country.
4. The Parties should strive to generate funding for student costs for travelling and lodging.

X. Quality Assurance

1. The Steering Committee is responsible for the annual systematic follow-ups of the programme components. The Coordinating Institution is responsible for educational evaluations, at least once every six years, according to the Guidelines in Uppsala University's Model for Review of Study Programmes (UFV 2015/475). The first review will take place in the year 2024. The Coordinating Institution shall involve the other Parties in all quality assurance.
2. All quality assurance shall include student evaluation and participation.

XI. Liability

The Parties shall be liable towards each other for damage caused by a breach of contract. The liability of either Party arising in any way out of the subject matter of this agreement shall not extend to any indirect or consequential loss or damage. The liability of a Party shall in all cases be limited to the share of financing of the Party in breach in accordance with this agreement, but shall never extend beyond the maximum amount of their respective insurances (such maximum amount including any self-deductible). The limitations of liability set out herein shall not apply if the damage is caused by a wilful act or gross negligence.

XII. Disputes, Renewals, Termination and Amendment

1. This Agreement will enter into force after having been signed by the legally authorized representatives of the Parties and it shall be in force until the termination of the first two-year Programme, provided that the Programme Educational Plan has been duly approved by the respective institutions. The Agreement may be prolonged by mutual consent of the Parties.
2. Changes and amendments to this Agreement, at the time of renewal or while the Agreement is in effect, must be in writing and approved by all Parties.
3. Any dispute that cannot be solved amicably among the Parties will be resolved within the national legal framework of the Coordinating Institution. This Agreement is governed by, and is to be construed in accordance with Swedish law. All disputes, controversies or claims arising out of or in connection with this agreement shall be settled by the courts of Sweden, with the public court in Uppsala, Sweden, as the court of first instance.
4. A Party may withdraw from this Agreement, upon giving six months' written notice to the other Parties.

5. In the case of a Party leaving the cooperation or if the Parties decide to terminate the Agreement, it is the responsibility of the respective Party institution to ensure a reasonable arrangement for the completion of the Programme by students already accepted to the Programme.

The Parties shall have the right to terminate this agreement with immediate effect, if a Party commits a fundamental breach of contract and does not correct the breach within thirty (30) days after having received a written notice thereof.

APPENDICES

Appendix 1: Programme Educational Plan (to be attached after duly approved by all Parties).

XII. Signatures

This agreement is made and signed in two similar copies, one for each Party. The Parties warrant that the persons undersigning this agreement are authorised to sign for the organisation they represent.

Date

Legal representative

Name of institution

Date

Legal representative

Name of institution

Date

Legal representative

Name of institution

Education plan with regulations for the

Joint Nordic Master Programme in Environmental Law
Nordiskt masterprogram i miljö rätt
120 University Points, 120 ECTS Credits

*Determined on **Day Month Year**, by the Board of the Faculty of Law, Uppsala University. The education plan enters into force in the autumn semester of 2019.*

In General

The Nordic Master Programme in Environmental Law (NOMPEL) is an advanced full-time study programme of 120 ECTS credits, with a nominal study length of two years. The operation of the NOMPEL programme is based on a cooperation between the Faculty of Law at Uppsala University (Coordinating Institution), the Law School at the University of Eastern Finland and the Faculty of Law at UiT The Arctic University of Norway. The three universities have entered into a Cooperation Agreement to which this Education Plan is appendix.

Students are admitted to the NOMPEL programme at Uppsala University. All three universities provide courses for the NOMPEL programme. Teaching and examinations are held in English.

The students are also registered at the University of Eastern Finland and UiT The Arctic University of Norway in order to gain study rights as a degree student and to gain access to student services.

NOMPEL includes three main phases, in accordance with a progression in learning outcomes. The first phase entails a broad introduction to the topic, indicating the role of law and the functions of particular environmental legal instruments in environmental policies. The student will also learn how international and EU environmental law interact with national law. In the second phase, students basically specialise in two environmental legal areas: (i) the law on effective management of natural resources, including the protection of biodiversity and (ii) climate change and energy law. During the third phase, the student shall produce a thesis in either of the two legal specialisation fields, covering the Nordic perspective.

NOMPEL will internationalise higher education in the Nordic region, inter alia, by including in the education important links between national, EU and international law; by comparing legal approaches used in different states; by providing students from different countries the opportunity to work together and cooperate; by engaging lecturers from different countries and through student mobility. NOMPEL is based on excellence and high quality through the engaging of professors and other lecturers who hold a PhD exam, and through positions at three law institutions with long experience in environmental law research and education. The courses

are research oriented and based on problem solving. NOMPEL also includes cooperation with the industry and the labour markets, in particular, by engaging practitioners as lecturers.

Objectives of the Programme

The objective of the master programme is to provide advanced knowledge in environmental law methodology and insight in how crucial environmental issues are managed legally internationally, within EU and in the Nordic states. The programme should attract and prepare students for future PhD studies, and thereby, promote sustainability in academic environmental law research at Nordic and other universities. The programme should also meet the increasing demand for environmental law expertise in non-academic work, particularly in the sustainable energy sector.

Acceptance Requirements

Academic Requirements

The Programme is open to 25 students of any nationality, provided the following threshold criteria are met:

- Bachelor of Law, including at least 180 ECTS or an equivalent university degree, corresponding to at least three years of full-time study, with a qualification relevant to NOMPEL. The Bachelor of Law or equivalent university degree must include a minimum total of 90 ECTS courses in legal science.

Language Requirements

IELTS 6.5 (min. 5.5 in writing)/TOEFL pBT 580 (min. 4.5 in writing)/ TOEFL iBT: 90 (min. 20 in writing).

Selection

The selection of students is made according to the following criteria:

- Academic excellence (priority),
- Relevant education,
- Work and other experience,
- Letter of motivation.

The admittance procedure is stipulated in the Cooperation Agreement.

Content of the Master Programme

A. Programme with Three Phases

NOMPEL includes three main phases in accordance with a progression in learning outcomes.

First Phase

The first phase entails a broad introductory course, basically a discussion on the *Role of Law in Environmental Policies* (Uppsala). The student will learn the functions and potentials of different environmental legal instruments and principles, as well as how legislation and legal principles can counteract implementation of environmental objectives and green growth. The student will also learn how international and EU environmental law interact with national law and the basic structures and challenges in environmental law, in all Nordic states. In addition, the students will be introduced, early on, to the coming NOMPEL courses in Phase Two and to the challenges connected with the authoring of a master thesis, during Phase Three.

Second Phase

Building upon a general understanding of environmental law (i.e. the influence of international and EU law and the basic legal similarities and differences between the Nordic states), the second phase (end of the first and the entire second and third semesters) provides the student with a specialisation in two environmental legal areas, with both being of fundamental importance from an international, EU and Nordic perspective. One is the law on *Effective Management of Natural Resources, Including the Protection of Biodiversity*. In a first introductory course in Uppsala, the objective is to analyse the relation between the management of natural resources (forest, water, wind etc.) and the interest of conserving biodiversity, as stipulated in international law, EU law and the law of the Nordic states. In Joensuu, the students continue with the natural resource theme and take courses on international law and forests, international water law as well as on environmental impact assessment and World Trade Organization (WTO) law, in the context of natural resources. The course held in Tromsø, on international law and sustainable use of living marine natural resources, includes studies on the protection of biodiversity in marine harvesting, in areas within and beyond national jurisdiction, and offers case studies on national implementation.

The second specialisation area is climate change and energy law. The first course in this specialisation takes place in Joensuu and provides students with a basic understanding of the climate change challenge and key legal mechanisms and policies related to climate change mitigation and adaptation. In Joensuu, students will also take a course on international trade regimes under the WTO, which introduces the key WTO rules relating to climate change. Aspects of trade in renewable energy technologies and the relationship between the WTO and emissions trading systems are also included. In Tromsø, the students continue with a course that provides them with advanced knowledge of the interdependence between climate and energy, including the implications of climate change law for the energy sector, renewable energy, emissions trading and carbon capture and storage. The course will also offer case studies from the Arctic.

During the second phase, NOMPEL has made use of the specific competencies of the respective law institutions. Still, in order to include the Nordic perspective, materials and lecturers from other Nordic states will also be involved in the courses, in order for the students to understand how environmental objectives, established in international and EU law, are implemented in different Nordic states. We have already contacted Danish and Icelandic environmental law professors and they are willing to give input into the courses.

Third Phase

With specific competencies in biodiversity law and climate and energy law, the student shall, during the third phase, produce a thesis in either of the two legal fields; but, with a specific thesis topic demanding their own empirical research and analysis, covering, inter alia, the Nordic perspective. The student is continuously supported by a supervisor from any of the three universities. Seminars, during the course, advise the student in legal methodology, structuring and writing skills (as a follow-up to the introductory course). Students receive feed-back on draft papers, presented in seminars, in the middle of the semester. The final thesis is subject to opposition, during seminars, at the end of the course and is evaluated and graded by a professor other than the student's supervisor. The final seminars also include a summing up of the entire Master's Programme.

B. The Programme in Four Semesters

Application and acceptance of students to the Programme is to be carried out in Spring 2019. After that, NOMPEL is, in brief, structured as follows:

- Fall 2019: *Introduction - The Role of Law in Environmental Policies* (15 ECTS) and *Law on Management of Natural Resources and Protection of Biodiversity* (15 ECTS), Faculty of Law, Uppsala University. Students stay in Uppsala during the entire semester.
- Spring 2020: *Climate Change Law and Policy* (5 ECTS), *WTO: Environment, Clean Energy and Natural Resources, Trade and Resources* (5 ECTS), *International Environmental Law II* (5 ECTS), *International Law and Forests* (5 ECTS), *Environmental and Social Impact Assessment* (5 ECTS) and *International Water Law* (5 ECTS). Students stay in Joensuu during the entire semester.
- Fall 2020: *Energy and Climate Change Law* (15 ECTS) and *Protection of the Marine Environment with Focus on Marine Living Resources Law* (15 ECTS). Students stay in Tromsø during the entire semester.
- Spring 2021: *Master thesis in Environmental Law* (30 ECTS). Seminars at the start, middle and end of the semester. Supervisors are engaged from Tromsø, Joensuu and Uppsala. No obligation for students to stay in Uppsala, Tromsø or Joensuu. Participation in the seminars is mandatory; but, most of them may be attended on video links.

Learning Outcomes

The objective of NOMPEL is to educate and examine master students with competencies in three complementary domains, as stipulated in the Swedish Higher Education Ordinance (1993:100), annex 2:

(i) *Knowledge and Understanding*: Candidates who can:

- Identify and comprehend complex environmental legal issues concerning, inter alia, the role of law in connection with (a) implementation of climate policies and in particular the transformation to sustainable energy systems and (b) effective management of natural resources including halting the loss of biodiversity;
- Raise fundamental questions about the concepts of sustainable development, natural resources management, biodiversity conservation, climate change and sustainable energy systems;
- Identify and understand international, EU and Nordic environmental and energy specificities and interests and the interaction with national policies and interests in the Nordic countries;
- Identify and understand the economic and policy concerns in solving the legal problems and issues arising in this field;

(ii) *Intellectual Competences/Competence and Skills*: Candidates who have the:

- Ability to reflect on various environment law topics and to ask critical questions from a legal perspective;
- Ability to synthesize concisely the complexity of intricate energy and environmental regulation topics and to create an overview of these topics;
- Ability to work independently and to carry out an integrated and comprehensive legal analysis of national and transnational environmental and energy law issues;
- Ability to seek out and select relevant legislative documents and cases;
- Ability to comprehend national and transnational environmental and energy law problems and to set up a solution;
- Ability to successfully undertake written assignments, deliver oral presentations and conduct small-scale research in an area of sustainable environmental and energy law that will be of value in developing policy and professional practice, and applying regulatory frameworks and implementing instruments related to climate change, sustainable energy systems, effective management of natural resources and conservation of biodiversity.

(iii) *Practical Competencies/Competence and Skills*: Candidates who can:

- Correctly and comprehensively advise and guide clients within the issues of environmental law, in particular, in relation to climate change, sustainable energy, resource management and biodiversity;
- Contribute to the design and development policies and regulations with the aim of managing climate change, sustainable energy systems, effective resource management and conservation of biodiversity;
- Develop the competencies required to professionally advise businesses, organizations and public authorities on the adoption, implementation, supervision, development and control of sustainable energy and environmental regulation mechanisms;
- Manage and develop the area of national and transnational environmental and energy regulation, including the identification of new solutions to support the transition to a sustainable, low carbon and resource efficient economy;
- Independently initiate and implement collaborations that embrace different legal disciplines; and
- Take part in the new developments and transitions taking place in the Nordic countries, Europe and globally, in accordance with internationally agreed upon aims on climate change, sustainable energy systems, effective resource management and conservation of biodiversity.
- Communicate and draw up legal solutions both orally and in writing.

(iv) *Judgement and Approach*: Candidates who can:

- Demonstrate the ability to make assessments in environmental law with regard to disciplinary, social and ethical aspects and also to demonstrate awareness of ethical aspects of research and development work;
- Demonstrate insight into the possibilities and limitations of research, its role in society and the responsibility of the individual for how it is used, and
- Demonstrate the ability to identify the personal need for further knowledge and take responsibility for his or her ongoing learning.

Teaching and Examination

Problem solving and active student participation are the essential components in the NOMPEL education. Seminars include, inter alia, analyses of court cases and constructed hypothetical cases, discussions related to student presentations of legal solutions in Nordic states and made-up court cases with students actively role playing.

In each taught semester, the teaching staff, across the consortium, encourages critical thinking and independent study. Students are offered a wide range of teaching and learning activities as appropriate to the aims of the individual courses. These include (a) lectures followed by plenary discussion - sessions supported by written texts and PowerPoint presentations; (b) seminars organised as participative lectures or with student presentations and (c) workshops and smaller seminar groups exploring the themes of the preceding presentations or addressing pre-given tasks, texts and questions. The writing of individual assignments represents an integrated part of the learning approach. Students are encouraged to use study groups as a resource for learning and debate. The use of learning approaches varies within individual modules and university traditions, but all participants are encouraged to develop a common course identity, through the creation of reading/interest groups, to consolidate shared interests and to pursue a more in-depth study of an issue.

Continuity and progression are assured by means of the design of the curriculum. The first phase lays the fundamentals and provides the basis for understanding approaches, perspectives and tools in national and transnational environmental and energy regulation. The second phase allows for specialisation in the context of (i) natural resources management and biodiversity law and (ii) climate change and energy law. The third phase allows students to unify and extend their understanding of the subject as developed in the taught part of the Programme, by pursuing an independent research project in one of the two legal areas in Phase Two.

The NOMPEL partners will use their established contacts with industry, businesses, decision makers, authorities, interest groups, NGOs, etc., in order to integrate them into the Programme, especially during Phase Two. The plan is to involve practitioners as teachers and arrange study visits to business entities, public institutions etc. Where possible, practitioners will be involved as advisers during the master thesis (Phase Three).

The grades for each course are determined by the institution responsible for the course.

Degree

The Programme leads to a joint degree (120 credits), named:

Master of Legal Science (Uppsala University),

Master of Comparative and International Law (University of Eastern Finland),

Master of Laws (UiT The Arctic University of Norway).

The Programme degree requires the completion of all Programme courses.

Evaluation

The Programme will be externally evaluated in 2024 and after that, at least once each sixth year, in accordance with the consortium Agreement and the Coordinating Institution's national legal requirements. The evaluation will be performed by two educational experts from universities other than the Parties. The Programme Steering Committee is responsible for initiating an external evaluation.

kunne ivareta sitt ansvar må mer av praksisstudiene foregå i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.⁵⁷

Som ledd i oppfølgingen av Meld. St. 13 (2011–2012) *Utdanning for velferd: samspill i praksis* har Universitets- og høyskolerådet på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet gjennomført et nasjonalt prosjekt innenfor kvalitet i praksisstudiene. Prosjektet skal bidra til å heve kvaliteten og sikre relevansen i de eksterne praksisstudiene i alle de 19 helse- og sosialfagutdanningene. Prosjektets sluttrapport *Kvalitet i praksisstudiene i helse- og sosialfaglig høyere utdanning: praksisprosjektet* viser at det er stor variasjon i praksisdelen i de helse- og sosialfaglige utdanningene.⁵⁸

De involverte departementer vil vurdere oppfølging av rapporten eksempelvis med hensyn til en eventuell styrket lovfesting og finansiering av praksisstudiene. De involverte departementer følger opp et nytt styringssystem for disse utdanningene og nasjonal samordning på programnivå. Universitetene og høyskolene, samt helse- og velferdstjenestene, kan sette i verk flere av tiltakene foreslått i rapporten innenfor eksisterende rammer og handlingsrom. Det gjelder tiltak som vil bidra til tettere samarbeid mellom utdanning og praksisfeltet, som bruk av kombinerte stillinger, økt status for arbeid med praksisstudier og veiledning av studenter i praksis, økt satsing på praksisnær forskning og utdanningsforskning, samt implementering og evaluering av foreslåtte kvalitetsindikatorer for kvalitetssikring av praksisstudier. Noen av forslagene er nytenkning når det gjelder undervisningsformer og bruk av pedagogiske virkemidler.

3.7 Internasjonalisering er en forutsetning for kvalitet

Internasjonalt samarbeid er en forutsetning for den globale kunnskapsutviklingen og for å sikre kvalitet i norsk høyere utdanning. *Internasjonalitet* kan videre betraktes som en definerende egenkap ved høyere utdanning. Norske universiteter og høyskoler skal utdanne kandidater som er aktive, attraktive og ansvarlige deltakere i det internasjonale samfunnet.

Internasjonalt samarbeid og internasjonale perspektiver er også en forutsetning for å hånd-

tere de globale samfunnsutfordringene. I tillegg har internasjonalt forsknings- og utdanningssamarbeid en rolle i å støtte opp under bredere utenrikspolitiske, utviklingspolitiske og næringspolitiske interesser. Internasjonalt samarbeid øker kvaliteten i norsk utdanning og gir kompetanse og ferdigheter som er avgjørende for nødvendig omstilling av norsk næringsliv.

Ambisjoner og mål for internasjonalisering

For å kunne nå et høyt internasjonalt faglig nivå er det avgjørende at studentene føres inn i, og blir en del av, fagets internasjonale diskurs. Studenter på ulikt nivå i studiene vil erfare denne internasjonale dimensjonen forskjellig, og internasjonalisering må også utformes ulikt innenfor ulike fagtradisjoner.

Alle studieprogrammer i norsk høyere utdanning skal tilbys av fagmiljøer som deltar aktivt i internasjonale samarbeid og relevante nettverk. Det faglige utdanningssamarbeidet beriker studentens utdanning på flere måter, enten det gjelder studentutveksling, samarbeid om selve undervisningen, felles pensumutvikling eller samarbeid om studietilbud i form av felles emner eller studieprogram. Gjennom slike tiltak heves kvaliteten på utdanningen i Norge, og studentene får viktige internasjonale perspektiver. Internasjonalisering er nødvendig også for å gjøre de beste enda bedre. I samarbeid med de sterkeste fagmiljøene internasjonalt er det et klart mål å utvikle flere fremragende utdanningstilbud i Norge i årene fremover.

Alle studieprogram skal ha internasjonaliserings tiltak. De må tilpasses studiets egenart og hvor utviklet det internasjonale samarbeidet i fagmiljøet er. Viktige hovedformer for internasjonalisering, etter stigende grad av kompleksitet, er:

- utveksling av studenter og ansatte
- samarbeid om undervisningstilbud (gjesteforelesere, veiledning)
- samarbeid om utvikling av studietilbud (kurs, emner)
- samarbeid om hele gradsstudier

Det varierer i hvilken grad fagmiljøene har en internasjonal kontaktflate, representert ved internasjonale fellesgrader, deltakelse i internasjonale samarbeidsprogrammer, student- og ansattmobilitet og ansattes internasjonale samforfatterskap.⁵⁹ I mange tilfeller handler det å styrke internasjonaliseringen i utdanningen om å utvikle den internasjonale orienteringen i fagmiljøet.

⁵⁶ St.meld. nr. 47 (2008–2009)

⁵⁷ Meld. St. 26 (2014–2015)

⁵⁸ http://www.uhr.no/documents/praksisprosjektet_sluttrapport.pdf

⁵⁹ Kunnskapsdepartementet 2016a

Boks 3.20 UTFORSK og INTPART – internasjonalt samarbeid som kobler høyere utdanning og forskning

UTFORSK er et program for institusjonsbasert samarbeid med Brasil, India, Japan, Kina, Russland og Sør-Afrika. Det gir støtte til høyere utdanningssamarbeid knyttet til allerede etablert forskningssamarbeid og til aktiviteter som bygger opp under etablering av langsiktig institusjonssamarbeid med hovedvekt på høyere utdanning. Programmet søker også å styrke samarbeid mellom høyere utdanning og arbeids- og næringsliv

INTPART-programmet retter seg mot samarbeid med de seks landene over, samt USA og Canada, og inngår i regjeringens satsing på utvikling av flere verdensledende fagmiljøer i Norge. Programmet gir støtte til å etablere eller videreutvikle institusjonelt høyere utdannings- og forskningssamarbeid, nettverksaktiviteter og kunnskapsutveksling. Programmet har særlig vekt på kobling mellom utdanning og forskning, og med næringsliv hvis relevant.

UTFORSK og INTPART forvaltes av Senter for internasjonalisering av utdanning og Norges forskningsråd.

Norske høyere utdanningsinstitusjoner kan ta i bruk ulike virkemidler for å øke internasjonaliseringen. Erasmus+ gir muligheter for samarbeid i Europa og dels også i andre land. For å styrke koblingen mellom utdannings-, forsknings- og innovasjonssamarbeidet bør deltakelsen i Erasmus+ og Horisont 2020 knyttes bedre sammen.

Virkemidler som UTFORSK, INTPART og Nord-Amerikaprogrammet er utformet for å stimulere koblingen mellom utdanning og forskning og styrke samarbeidet mellom norske fagmiljøer og partnere i sentrale kunnskapsnasjoner utenfor Europa. Noen institusjoner satser målrettet på internasjonalt samarbeid ved å etablere tilstedeværelse i utlandet. NTNU og Universitetet i Bergen har åpnet kontor i Brussel for å få bedre innpass i EUs store forskningsprogrammer. I tillegg har de to universitetene i felleskap ansatt en rådgiver ved Innovasjon Norges Tokyokontor som skal bistå universitetene i å videreutvikle samarbeidet med japanske fagmiljøer og institusjoner.

Siden Kvalitetsreformen har Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU) blitt bygget

opp som et rådgivnings- og kompetansesenter, og institusjonene samarbeider stadig oftere med SIU om å utvikle effektive tiltak for økt internasjonalisering. SIU kan også bidra til å knytte relevante miljøer og erfaringer sammen. NOKUT og SIU samarbeider for å samordne ulike nasjonale tiltak på internasjonaliseringsområdet. De kan sammen stimulere til at en større andel av studentene benytter kvalitativt gode utvekslingsavtaler, og de kan analysere hvilken innvirkning internasjonalisering og utveksling har på studieprogrammer og studentenes læringsutbytte. God rådgivning og virkemidler skal bidra til økt internasjonalisering i utdanningene.

Mer ambisiøse mål for utveksling

De siste årene har andelen studenter som drar ut på utveksling, gått svakt tilbake, men det er store forskjeller mellom studieprogrammer, fagområder og institusjoner. Enkelte studieprogrammer har allerede en mobilitetsandel på mer enn 50 prosent, og noen institusjoner har selv satt høye mål for studentutveksling. Gjennom Bolognaprosessen har Norge forpliktet seg til at 20 prosent av studentene som fullfører en grad, skal ha hatt et studieopphold i utlandet. Av alle som fullførte en bachelor- eller mastergrad i Norge i 2015, hadde 15 prosent vært på utvekslingsopphold. Når vi legger til de norske studentene som tar en full grad i utlandet, kommer vi opp på omkring 21 prosent. Regjeringen mener at dette ikke er tilfredsstillende og vil at 20 prosent av dem som avlegger graden i Norge, skal ha vært på utveksling innen 2020. Dette nås ved at fagmiljøene ved studieprogrammer som allerede har betydelig utveksling, fortsetter å strekke seg mot ambisiøse mål, mens det ved studieprogrammer med lite utveksling blir satt i verk tiltak for å innarbeide studentutveksling bedre. På lengre sikt er ambisjonen at halvparten av dem som avlegger en grad i norsk høyere utdanning, skal ha et studieopphold i utlandet. Samtidig må den faglige kvaliteten på utvekslingsoppholdet sikres.

NOKUT foreslår i ny studietilsynsforskrift at gradsstudier skal ha avtaler for internasjonal studentutveksling, og eventuelt nasjonal studentutveksling, som er faglig relevante og forankret i fagmiljøet. Gjennom dette tydeliggjøres det at det er *studiet*, og ikke kun institusjonen, som skal ha ordninger for utveksling, og at utvekslingsavtalene skal inngås med gode fagmiljøer.

Regjeringen forventer at studieprogrammene legger til rette for internasjonal studentmobilitet ved gode partnerinstitusjoner, og at studentene

Boks 3.21 Satsing på studentutveksling har effekt

De seneste årene har juridisk fakultet ved Universitetet i Bergen satset på å styrke studentutveksling og internasjonalisering av studiene. Studentene blir møtt med forventninger og signaler om at utveksling er en naturlig del av studiet. Satsingen har resultert i at fakultetet har sendt ut mer enn halvparten av alle studentene sine over flere år, mens studentutvekslingen ved de øvrige juridiske fakultetene er mye lavere. De store forskjellene i andelen utvekslingsstudenter mellom institusjonene som tilbyr jus-studier, viser at målrettet tilrettelegging og satsing er av betydning for studentutvekslingen.

møter en forventning om å ha et utenlandsopphold i løpet av studietiden.

Internasjonale studenter i Norge

Det er et mål at studentene i norsk høyere utdanning er i et læringsmiljø som også omfatter utenlandske studenter. Antallet innreisende utvekslingsstudenter har økt med mer enn 80 prosent mellom 2006 og 2015, og antallet er mer enn 25 prosent høyere enn antallet utreisende utvekslingsstudenter. I Erasmus+-programmet er ubalansen enda større, med knapt 1 700 utreisende studenter mot vel 5 100 innreisende i 2015. Mens bare vel seks prosent av studentene i norsk høyere utdanning hadde utenlandsk statsborgerskap i 2006, var andelen nær ti prosent i 2015.⁶⁰

Mange utenlandske studenter kommer også til Norge for å ta en hel grad. Sammenlignet med andre land har norske universiteter og høyskoler stor pågang fra utenlandske søkere, særlig til mastergradsutdanninger som undervises på engelsk. Norge er ett av få land som ikke krever studieavgifter av studenter fra utenfor EØS.

De internasjonale studentene ved norske institusjoner er i hovedsak svært fornøyde med utdanningen og studiemiljøet.⁶¹ Imidlertid har mange internasjonale studenter lite kontakt med norske studenter. International Students' Union of Norway (ISU) peker i sitt innspill til meldingen også

på viktigheten av å inkludere internasjonale studenter i studentfellesskapet.

Flere studieprogrammer ved ulike institusjoner har all undervisning på engelsk i et utvalgt emne eller semester for å legge til rette for innreisende studenter. Et slikt internasjonalt semester eller emne kan være et godt virkemiddel for å få norske og utenlandske studenter til å omgås faglig og sosialt, forutsatt altså at også norske studenter deltar. På det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen er det obligatorisk for studenter som ikke reiser ut, å ta et engelskspråklig emne på campus, og medisinstudiet ved Universitetet i Oslo har et eget semester der all undervisning er på engelsk.

Prioriterte samarbeidsland

Det europeiske samarbeidet har høy prioritet, og regjeringen forventer at norske universiteter og høyskoler benytter seg av mulighetene i Erasmus+. ⁶² I finansieringssystemet blir incentivet for utveksling videreført og styrket gjennom økt uttel-

Boks 3.22 Erasmus+

Erasmus+ er EUs program for utdanning, ungdom og idrett for perioden 2014–20. Programaktivitetene er organisert under tre hovedtiltak: mobilitet, samarbeid og politikkutvikling. Programmet bygger på prioriteringene i EUs strategi for vekst og sysselsetting frem til 2020, Europa 2020, med kvalitet i undervisning og opplæring, innovasjon og kobling mellom utdanning og arbeidsliv som sentrale satsingsområder.

Studentene kan også få støtte til praksis i utlandet som del av studieprogrammet.

Erasmus+ er verdens største internasjonale utdanningsprogram. Det omfatter alle nivåer og former for utdanning, samt samarbeid på tvers av nivåene og mellom utdanning og arbeids- og næringsliv. Fra oppstarten av det første Erasmus-programmet i 1987/88 til studieåret 2013/14 var 3,3 millioner studenter i Europa på Erasmus-utveksling.

En studie fra 2016 om virkningene av Erasmus-programmet viser at kandidater med Erasmus-erfaring generelt er mer attraktive på arbeidsmarkedet enn dem uten utenlands-erfaring.¹

¹ European Commission – Education and Culture 2016

⁶⁰ NSD, DBH

⁶¹ Senter for internasjonalisering av utdanning 2016

ling per utvekslingsstudent. I budsjettet for 2017 vedtok regjeringen en høyere sats for utreisende Erasmus+-studenter enn for andre utvekslinger. Bakgrunnen er nedgangen i andelen studenter som har et utvekslingsopphold i utlandet som del av sin norske utdanning, samt ubalansen i innkommende og utreisende Erasmus+-mobilitet. Likeledes blir insentivet for EU-inntekter styrket slik at det også omfatter de konkurranseutsatte prosjektene i Erasmus+, det vil si prosjekt som finansieres direkte fra Europakommisjonen.⁶² Regjeringen vil også øke det nordiske og baltiske samarbeidet gjennom Nordplus.

Etter andre verdenskrig har kunnskapssamarbeidet med USA og Canada vært svært viktig for utviklingen av norsk høyere utdanning og forskning. Institusjonene i denne regionen har lenge vært dominerende når det gjelder innovasjonskraft og kunnskapsutvikling. Det er derfor etablert et eget program for å støtte opp under dette samarbeidet. Partnerskapsprogrammet for Nord-Amerika støtter samarbeid mellom Norge, USA og Canada, for å utvikle institusjonelt forankrede partnerskap av høy kvalitet.

Flere folkerike land utenfor EU og Nord-Amerika satser systematisk på utdanning og forskning som ledd i nasjonale vekststrategier og står for en økende andel av verdens kunnskapsproduksjon. Det er derfor inngått samarbeidsavtaler med Brasil, India, Japan, Kina, Russland og Sør-Afrika, og regjeringen la høsten 2015 frem en strategi for høyere utdannings- og forskningssamarbeid med disse landene (2016–2020), kalt Panorama-strategien. En av de overordnede prioriteringene i Panorama-strategien er å tilrettelegge for bedre koblinger mellom høyere utdanning, forskning og arbeidsliv. Regjeringen ønsker at SIU, Forskningsrådet og Innovasjon Norge skal vurdere erfaringsoverføringer også til andre land, med særlig vekt på prioriterte samarbeidsland i Europa og Nord-Amerika. De to hovedtiltakene under Panorama-strategien, partnerskapsprogrammene UTFORSK og INTPART er utformet for å stimulere til etablering av langsiktige strategiske partnerskap på institusjonsnivå. De utgjør viktige virkemidler for langsiktig kvalitetsutvikling i norsk utdanning.

Kvalitet i partnerskap med utviklingsland

Norske universiteter og høyskoler har også en rolle å spille i et samarbeid med institusjoner i

Boks 3.23 Universitetene i Oslo og Kobe

Gjennom et prosjekt i UTFORSK-programmet har Universitetet i Oslo etablert et samarbeid med Universitetet i Kobe som involverer mastergrads- og ph.d.-studenter. Med utgangspunkt i et sterkt internasjonalt fagmiljø og etablert forskningssamarbeid har de to universitetene trukket studenter inn i den fysikkfaglige forskningen. Studentene lærer hvordan de kan bruke og lage storskala, numeriske modeller, kjøre disse på superdatamaskin og relatere resultatene til pågående romferder.

Studenter fra Norge og Japan kobles sammen med hverandre og med norske og japanske forskere gjennom workshops. Målet var å involvere 20 studenter, men interessen for å delta var så stor at 33 studenter fra Norge og Japan ble inkludert.

Prosjektet illustrerer at det i land med så ulike utdanningsstrukturer som Norge og Japan kan la seg gjøre å etablere utdannings-samarbeid når det gjøres i relasjon til et eksisterende forskningssamarbeid. Partnerne har som mål å videreutvikle samarbeidet til mer langvarig studentmobilitet. For at dette skal lykkes, er det nødvendig med et mer omfattende administrativt samarbeid. De to universitetene inngikk en *Memorandum of Understanding* i juni 2016.

utviklingsland for å bidra til kvalitetsutvikling og kapasitetsbygging. For å stimulere til at slikt samarbeid kan foregå i tråd med prinsippene for høyere utdannings- og forskningssamarbeid: kvalitet, gjensidighet og relevans, har midlene som tidligere ble brukt til kvoteordningen, blitt vridd mot programsamarbeid. Kvoteordningen innebar at studenter fra utviklingsland og Øst-Europa kunne få støtte av Lånekassen for å ta en grad ved norske læresteder. En evaluering av kvoteordningen viste at den ikke sikret at kompetansen hos studentene kom tilbake til utviklingslandene på tilfredsstillende måte. Det nye NORPART-programmet støtter også studentmobilitet av kortere eller lengre varighet. Imidlertid er det overordnede målet i programmene å styrke kvaliteten i høyere utdanning i Norge og i utviklingslandene. Samarbeidet skal være basert på felles akademiske interesser og strategiske prioriteringer hos institusjonene.

NORPART hadde første utlysning på omkring 97 millioner kroner i 2016. Til den første søknads-

⁶² Strategiske mål for utdanningssamarbeidet i Erasmus+ (KD 2016)

⁶³ Prop. 1 S (2016–2017)

Boks 3.24 NORPART-prosjekter

Høgskolen i Sørøst-Norge og Ho Chi Minh City University of Technology i Vietnam har fått NORPART-støtte for utvikle og forbedre sine elektronikk- og ingeniørstudier.

Institusjonene vil utvikle et felles studieprogram, ha felles veiledning av studenter og bruke gjesteforelesere i undervisningen.

Vietnamesiske studenter på ph.d.- og masternivå vil få muligheten til å dra på utvekslingsopphold i Norge i løpet av prosjektperioden. Også norske studenter vil få muligheten til å dra på utveksling til Vietnam som en del av graden.

NMBU og University of Zambia (UoZ) har fått støtte til samarbeid om utdanning i klimændringer og matsikkerhet i Afrika sør for Sahara. Et hovedmål med prosjektet er å innarbeide kunnskap om innovasjon og nye metoder for klimasmart landbruk og matproduksjon i pensumet i fire mastergrader ved UoZ og NMBU. Prosjektet inkluderer blant annet studentutveksling, praksisopphold, sommerskoler og utvikling av et kurs i *Conservation Agriculture* ved UoZ.

runden kom det inn 114 søknader, og 21 fikk støtte til femårige partnerskap.

Samarbeidsprosjektene omfatter blant annet felles undervisning, utvikling og forbedring av pensum, felles sommerskoler og utvikling av nye emner og studieprogrammer. Prosjektene dekker et utall fagområder, alt fra lingvistikk til arkeologi og medisin er representert.

Programmet legger til rette for at antallet studenter fra utviklingsland som kommer til Norge, fortsatt vil være høyt i årene fremover. Det er ventet at rundt 600 studenter fra utviklingsland vil ta deler av master- eller ph.d.-graden i Norge gjennom prosjektene som støttes fra 2017.

3.8 Tilbud til de mest talentfulle og motiverte studentene

Lik rett og like muligheter til å ta høyere utdanning har vært viktige prinsipper for utviklingen av den høyere utdanningspolitikken.

I grunnskolen og videregående opplæring har det de senere årene blitt utviklet egne tilbud for de mest talentfulle elevene. Ungdomsskoleelever

Boks 3.25 Sirius-programmet i Nederland

Nederlandske institusjoner har siden 2002 hatt mulighet til å tilby «honours programmes» til sine beste studenter på bachelornivå og top (research) masters. Fra 2008 har regjeringen i Nederland gjennom et eget program, Sirius-programmet, invitert institusjonene til å søke om støtte til å utvikle ulike tiltak rettet mot de flinkeste og mest motiverte studentene. Programmet er avviklet, men erfaringene videreføres. I *The value of knowledge. Strategic Agenda for Higher Education and Research 2015–2025*, lansert av KDs nederlandske søsterdepartement i juli 2015, står følgende:

«Research universities and universities of applied sciences have used the Sirius programme to achieve a fundamental cultural shift. Attention has increasingly focused on individual talents and capacities, manifested in the form of excellence programmes. This development needs to be pursued vigorously. All research universities now have honours programmes at bachelor's level. A critical mass is needed to continue the existing honours programmes, provide assurances for quality and to continue to innovate. 7 % of students following a bachelor's degree programme at research universities participate in honours programmes. 5.3 % of students following a bachelor's degree programme at universities of applied sciences and 3.4 % of students following a master's degree programme participate in honours programmes.»

har nå mulighet til å ta fag på videregående nivå, og videregående elever kan ta fag på universitets- og høyskolenivå. Prinsippet om tilpasset undervisning skal gjelde for dem som har behov for ekstra hjelp til å mestre grunnleggende ferdigheter, og for dem som har behov for ekstra utfordringer. Innenfor høyere utdanning er det i Norge foreløpig ikke utviklet spesielle tilbud for de mest talentfulle og motiverte studentene, med unntak av forskerlinjen i medisin og veterinærutdanningen. Det er imidlertid flere eksempler på studenter som lager seg slike løp selv, ved at de enten avleg-

ger flere grader eller gjennomfører studiene på kortere enn normert tid.

Mange land har etter hvert utviklet egne tilbud og programmer, eksempelvis honours-programmer, for de flinkeste studentene.⁶⁴

Profesjonsutdanninger, som medisin, veterinærmedisin, sivilingeniørutdanning, har etter Kunnskapsdepartementets forskrift krav om et selvstendig arbeid på minimum 20 studiepoeng som del av mastergraden. Institusjonene kan selv legge inn mer hvis det passer med studieopplegget for øvrig. I de tradisjonelle disiplinutdanningene stilles det som regel krav om en mastergradsoppgave på 60 studiepoeng (tilsvarer ett års studium). Dette betyr at det ofte er langt mindre forskeropplæring i de lange profesjonsutdanningene enn i de tradisjonelle disiplinutdanningene.

I dag finnes det forskerlinjer på medisin- og veterinærstudiene. Regjeringen vil åpne for forskerlinjer i flere fag, hvor institusjonene selv finner dette hensiktsmessig. Gjennom forskerlinjer får studentene mer erfaring med forskning og vitenskapelig metodeforskning, slik studenter i andre fagretninger får gjennom den ordinære mastergradsoppgaven. Det kan inspirere flere i profesjonsutdanningene til å satse på en doktorgradsutdanning og en mulig forskerkarriere. Forskerlinjer anses som spesielt aktuelt for profesjonsfag med rekrutteringsutfordringer til doktorgradsutdanning, men avgrenses ikke til dette. Forskerlinjer skal være av et omfang som ikke svekker konkurransen om doktorgradsstipend eller stimulerer til intern rekruttering.

Forskningsrådet har satt i gang et prosjekt sammen med de fem universitetene som har forskerlinjer i dag, for å se på mulighetene for å lage forskerlinjer eller forskerlinjelignende ordninger i andre fag. Departementet er positiv til dette. Forskningsrådet har sagt seg villig til å fasilitere arbeidet, blant annet ved å koordinere et nasjonalt forum som skal diskutere erfaringer og hindringer.

Det er et mål i seg selv at alle de flinkeste studentene får anledning til å ta ut mer av sitt potensial, ikke bare de som ønsker seg videre til en forskerkarriere. Differensierte studieløp kan sikre at studentene får utfordringer som ligger nærmere kapasiteten til den enkelte student. Det er ulike måter å organisere tilbudet til de mest motiverte og talentfulle studentene på. En måte kan være å gi dem mer tid og rom til fordypning, for eksempel i forbindelse med bachelor- eller mastergrads-

oppgaven, eller å gi dem tilgang til mer veiledning og oppfølging. Det kan også være en mulighet å gi noen studenter anledning til å starte på en doktorgrad i løpet av mastergraden, ved at deler av mastergraden kan inngå som første del av doktorgraden. Et annet alternativ er å utvikle honours-programmer hvor de flinkeste studentene søker opp-tak. I andre land eksisterer det mange ulike modeller av honours-programmer.

I likhet med andre kvalitetsfremmende virkemidler, som senter for fremragende utdanning (SFU), kan egne talentprogrammer eller lignende også bidra til en generell kvalitetsheving for de øvrige studentene. Det vil sannsynligvis være attraktivt å undervise ved disse programmene. Dette kan tiltrekke fremragende fagfolk og gjesteforelesere til fagmiljøene, noe som også vil komme andre studenter til gode. Videre vil det å jobbe for å kvalifisere seg til en plass på talentprogrammene kunne ha svært positive effekter også for dem som ikke kommer gjennom nåløyet.

Metodene som er tatt i bruk i resten av utdanningssystemet må også gjelde i høyere utdanning. Regjeringen vil stimulere til utvikling av tilbud rettet mot de mest talentfulle og motiverte studentene, herunder en bredere bruk av forskerlinjer hvor institusjonene selv finner det hensiktsmessig.

3.9 Forventninger og tiltak

Regjeringen forventer

- at styrene ved universitetene og høyskolene legger vekt på å utvikle utdanninger først og fremst der de har en tilstrekkelig forskningsbase
- at fagmiljøene lager velfungerende og forpliktende beskrivelser av hvilke kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse studentene skal oppnå etter fullført utdanning
- at alle studieprogrammer på bachelor- eller mastergradsnivå gir studentene innsikt i hvordan ny kunnskap utvikles og valideres i de ulike fagene som inngår i studieprogrammet, og hva som kjennetegner anerkjent akademisk og vitenskapelig praksis i de relevante fagdisiplinene
- at universitetene og høyskolene har god samhandling med samfunns- og arbeidsliv både på studieprogram- og institusjonsnivå, og at studieprogrammene og læringsutbyttebeskrivelsene utformes i samarbeid med arbeidslivet
- at lærings- og vurderingsformene som benyttes, understøtter dybdelæring og er egnet for at

⁶⁴ Ministry of Education and Culture and Science, The Netherlands 2015

studentene skal oppnå det fastsatte læringsutbyttet

- vesentlig mer forskning på egen utdanning og mer samarbeid og deling av læringsressurser på tvers av universiteter og høyskoler
- at institusjonene løfter utvikling av digitale løsninger til et strategisk nivå og definerer mål og tiltak for digitalisering av læringsprosesser
- forventer tettere dialog mellom arbeidsliv og utdanningsinstitusjonene om utvikling av etter- og videreutdanning, og vil støtte utprøving av nye samarbeidsformer
- at institusjonene har ambisiøse mål for studentutveksling i studieprogrammene og følger opp disse ambisjonene i praksis

Regjeringen vil

- at institusjonene gjennomgår studieprogrammene for å sikre god sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelser og undervisnings- og læringsaktiviteter, internasjonaliseringstilbud og vurderingsformer
- stille krav om sensorveiledning til alle eksamener
- stimulere til utvikling av tilbud for de mest talentfulle og motiverte studentene, herunder bruk av forskerlinjer i flere studier

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for Det juridiske fakultet

Møtedato:
08.05.2018

Sak:
22/18

Justert strategi Jurfak - Rettssikkerhet og kompetanse 2018-2022

Innstilling til vedtak:

Det justerte forslaget til strategi for Det juridiske fakultet, Rettssikkerhet og kompetanse 2018-2022, vedtas.

Begrunnelse:

Bakgrunn

I styresak JF 14/18 vedtok fakultetsstyret å sette ned et utvalg som skulle utarbeide forslag til justert fakultetsstrategi, Rettssikkerhet og kompetanse.

Bakgrunnen var at Universitetsstyret i sak S 59/17 vedtok at det skal vedtas nye og samordnede strategier for alle fakultet, sett i lys av universitetsstyrets justering av universitetets strategi Drivkraft i Nord (sak S 60/17).

Arbeidsgruppe

Dekan ble gitt fullmakt til å oppnevne medlemmer til arbeidsgruppa. Gruppe som ble nedsatt, har i henhold til fakultetsstyrevedtaket, utgått fra fakultetsstyret og vært ledet av dekan. Sammensetningen har vært slik:

- Dekan Lena L. Bendiksen, leder av gruppa
- Professor Tore Henriksen, fast vitenskapelig ansatt
- Stipendiat Aila Selfors, midlertidig vitenskapelig ansatt
- Seniorrådgiver Lise Myrvang, administrativt ansatt
- Student Sofie Foshaug

Arbeidet

Arbeidsgruppa har utarbeidet et justert forslag til fakultetsstrategi. Strategiforslaget er basert på Drivkraft i nord, og er bygd opp over samme mal. Det innebærer et fokus på universitetets fem kunnskapsområder; Energi, klima- og miljøendringer, Helse, velferd og livskvalitet, Samfunnsutvikling og demokratisering, Teknologi, og Bærekraftig bruk og forvaltning av ressurser. Samtidig viderefører fakultetet sine tre satsningsområder; Hav- og miljørett, Same- og urfolksrett, samt Utdanningskvalitet, slik de fremgår av dagens fakultetsstrategi.

Proessen

Arbeidsgruppa har hatt flere møter, samtidig som medlemmene har arbeidet hver for seg mellom møtene. I tillegg har alle forskergruppene kommet med innspill til hvordan deres forskning kan synliggjøres innen de fem kunnskapsområdene. Disse innspillene legges ved saken.

For arbeidsgruppa har det vært viktig å legge vekt på å synliggjøre forskergruppene i strategien basert på deres innspill. Samtidig har gruppa ønsket å fremheve fakultets satsningsområder ved å plassere kulepunkt knyttet til Hav/- og miljørett og Same/-og urfolksrett først.

Arbeidsgruppas forslag til strategi, hvor en del av innspillene fra forskergruppene er innarbeidet, ble så sendt på en kort høringsrunde til fakultetsstyrets medlemmer, til alle ansatte, samt til Juridisk studentutvalg (JSU). Det kom inn et begrenset antall høringsinnspill.

Etter høringsrunden har arbeidsgruppa bearbeidet sitt strategiforslag, og så langt det har vært mulig forsøkt å innarbeide mottatte innspill.

Arbeidsgruppa leverte så sitt endelige forslag til justert fakultetsstrategi, Rettssikkerhet og kompetanse 2018-2022. Forslaget legges med dette fram for styret.

Den vedtatte fakultetsstrategien skal, sammen med de øvrige fakultetsstrategiene, behandles av universitetsstyret i juni.

Etter at fakultetsstyret har vedtatt ny fakultetsstrategi vil dekanatet utarbeide forslag til en toårig handlingsplan.

Tromsø, 24.4.2018

Lena L. Bendiksen
Dekan

Kirsti Anderssen
Fakultetsdirektør

Vedlegg:

- Forslag til justert strategi, Rettssikkerhet og kompetanse, for Jurfak
- Høringsinnspill fra forskergruppene

Saksbehandler: Kari Gabrielsen, Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Rettssikkerhet og kompetanse

Strategiplan for Det juridiske fakultet, UiT - Norges arktiske universitet 2018-2022

Visjon

Det juridiske fakultet skal være en synlig og sentral bidragsyter for å fremme rettssikkerheten og den rettslige kompetansen i samfunnet. Fakultetet skal være et kraftsenter for rettsvitenskapelig kunnskap med et omfattende regionalt, nasjonalt og internasjonalt faglig nettverk.

Gjennom forskning, utdanning og formidling skal fakultetet utvikle og dele rettsvitenskapelig kunnskap av høy internasjonal kvalitet og med særskilt fokus på nordområdene. Fakultetet skal være en vesentlig bidragsyter for å oppfylle UiT Norges arktiske universitet sin strategi Drivkraft i Nord. Fakultetet skal sørge for at rettsvitenskapelig forskning bidrar til verdiskapning og bærekraftig utvikling i tråd med FNs bærekraftsmål.

Verdigrunnlag

Rettssikkerhet, åpen og kontrollert maktutøvelse, fri meningsdannelse og respekt for den enkeltes rettigheter og menneskeverd, er kjerneverdier i en demokratisk rettsstat og for fakultetets virksomhet. Fakultetets virksomhet skal videre drives i tråd med UiT Norges arktiske universitets verdigrunnlag; troverdighet, akademisk frihet, nærhet, kreativitet og engasjement.

Satsingsområder

Det juridiske fakultet skal være internasjonalt ledende på **hav- og miljørett, same- og urfolksrett og utdanningskvalitet**.

Kunnskapsområder

Fakultetets samlede forskning, utdanning og formidling skal alene og i tverrvitenskapelig samarbeid, bidra til å gjøre UiT internasjonalt ledende innen Drivkraft i nord sine fem utpekte kunnskapsområder.

Innenfor kunnskapsområdene skal Det juridiske fakultetet særlig bidra med følgende kunnskap:

Energi, klima, samfunn og miljø

Arktis er en av regionene som er mest berørt av klimaendringene. Det juridiske fakultet skal utvikle kunnskap om:

- Rettslige omstillinger regionalt og globalt, for befolkningen, samfunns- og næringslivet, som følge av klima- og miljøendringer
- De rettslige utfordringene knyttet til urfolks tradisjonelle naturbruk som følge av klimaendringer og andre endringer i samfunn og naturmiljø
- Rettslige utfordringer og rammeverk knyttet til utvikling og bruk av fornybar og fossil energi

Helse, velferd og livskvalitet

En kunnskapsbasert utvikling av samfunnet må ha et mål om å fremme god helse, velferd og livskvalitet for den enkelte. Dette fordrer gode rettslige reguleringer og god forvaltning av regelverket. Det juridiske fakultet skal utvikle kunnskap om:

- Rettslige spørsmål knyttet til forholdet mellom den norske velferdsstaten og samiske språklige og kulturelle rettigheter
- Ivaretagelse av individets rettigheter knyttet til helse og velferd, generelt og for særlig sårbare grupper
- Barns særlige rettigheter, deres sårbarhet, beskyttelsesbehov og rett til deltakelse

Samfunnsutvikling og demokratisering

Samfunnsutvikling, økt internasjonalisering og demografiske endringer krever stor bevissthet om de rettslige løsningene, deres styrker, svakheter og utviklingsmuligheter. Det juridiske fakultet skal utvikle kunnskap om:

- Utviklingen av og rollen til havretten i samspill med endringer i samfunn, miljø og teknologi
- Rettslige spørsmål knyttet til internasjonalt samarbeid og næringsutvikling, særlig i Arktis
- Urfolks rett til land og naturressurser, samt utfordringer og muligheter i lys av samfunnsutviklingen og økt globalisering
- Urfolks deltakelse i nasjonale og internasjonale beslutningsprosesser
- Mulighetene og utfordringene i internasjonaliseringen av retten gir, med særlig tanke på maktfordeling, menneskerettigheter og folkerettslige problemstillinger
- Nasjonale og internasjonale rettslige mekanismer for å løse konflikter

Teknologi

Nye teknologiske løsninger gir nye rettslige muligheter og utfordringer. Det juridiske fakultet skal utvikle kunnskap om:

- Rettslige rammer for teknologisk utvikling, eksempelvis geoengineering, karbonfangst og lagring, bioteknologi, marine operasjoner og havbruk
- Rettslige utfordringer for ytringsfriheten og personvernet i det digitale informasjonssamfunnet
- Avtalerettslige spørsmål knyttet til utvikling og bruk av ny teknologi
- Betydningen den teknologiske utviklingen har for straffe- og prosessretten

Bærekraftig bruk og forvaltning av ressurser

Samfunns- og næringsutvikling i nord må baseres på en bærekraftig bruk og god forvaltning av ressurser. Det juridiske fakultet skal utvikle kunnskap om:

- Same- og urfolks særlige rettigheter knyttet til bruk og forvaltning av naturressurser med hovedfokus på reindrift og fiskeri
- Samordning av ny og eksisterende bruk av havet, blant annet gjennom marin arealforvaltning, integrert havforvaltning og økosystem-basert forvaltning
- Bruk og bevaring av havet og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling, innen fiskeri- og havbruk, turisme, gruvedrift og annen næringsutvikling
- Privatrettslige og statsrettslige utfordringer knyttet til forvaltning av naturressurser

Gjennomgående strategier

Engasjerende og aktuelle utdanninger

Det juridiske fakultet skal tilby forskningsbaserte utdanninger med høy internasjonal kvalitet. Målet er å utdanne faglig trygge kandidater med sterk metodisk og etisk forankring. Fakultetet skal

- Ha et undervisningstilbud som er forskningsbasert med nær sammenheng mellom undervisning, øving og prøving
- Benytte studentaktive læringsformer, og nyttiggjøre ny pedagogisk og digital kunnskap

- Videreutvikle og øke bruken av digitale undervisnings- og eksamensformer
- Ha et undervisningstilbud som gjenspeiler våre satsningsområder og UiTs fem kunnskapsområder
- Utdanne masterkandidater som tilfredsstiller de krav som samfunnet, i dag og i fremtiden, stiller til etisk og faglig forsvarlig juridisk yrkesutøvelse
- Videreutvikle studietilbudet i samarbeid med studentene og samfunns- og arbeidsliv
- Ha et studietilbud som gir innsikt i rettsvitenskapelig forskning og som skaper interesse for en rettsvitenskapelig karriere
- Ha undervisere med svært gode faglige og pedagogiske kunnskaper, og legge til rette for stadig utvikling av disse
- Ha et utdanningstilbud som ivaretar både den nasjonale og internasjonale dimensjonen av rettsvitenskapen
- Arbeide for å øke andelen av utreisende og innreisende studenter
- Ivareta vårt særlige ansvar for å øke studentenes kunnskap om same- og urfolksrett

Fremragende læringsmiljø

Læringsmiljøet ved fakultetet skal være trygt, godt og kreativt, og det skal fremme engasjement og kritisk tenkning hos studentene. Fakultetet skal

- Arbeide for å opprettholde og øke søkertallene til masterstudiet både regionalt og nasjonalt
- Styrke rekrutteringen av studenter til LL.M-studiet i havrett og det nordiske masterstudiet i miljørett, både nasjonalt og internasjonalt
- Ha et fortsatt tett og godt samarbeid med enkeltstudenter og studentorganisasjonene, og gi den enkelte student god oppfølging administrativt og faglig
- Videreføre og videreutvikle den obligatoriske praksisordningen på masterstudiet, og sørge for at studentene i studietiden kommer i kontakt med nærings- og arbeidsliv
- Videreføre og videreutvikle de nære båndene vi har til praksisfeltet
- Bidra til at studentene får mulighet til å knytte livslange bånd til UiT

Akademisk frihet og troverdighet - forskning og faglig utviklingsarbeid

Fakultetet skal være en viktig institusjon for rettsvitenskapelig forskning og faglig utviklingsarbeid av høy faglig og etisk kvalitet, og med internasjonalt ledende forskningsmiljø. Fakultetet skal

- Støtte og bidra til videreutvikling av forskergruppene, særlig innen satsningsområdene hav- og miljørett og same- og urfolksrett
- Øke andelen eksternt finansierte prosjekter
- Arbeide for at K.G. Jebsen-senteret for havrett skal videreføres som et internasjonalt ledende forskningssenter
- Prioritere forskningsvirksomheten innen våre satsningsområder og UiTs fem kunnskapsområder
- Arbeide for økt grad av tverrfaglig forskning og samarbeid på tvers av fagområder, internt på UiT, nasjonalt og internasjonalt
- Videreutvikle samarbeidet med nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere, samt legge til rette for nye samarbeidsavtaler
- Ha en konkurransedyktig ph.d.-utdanning med høy kvalitet, som utdanner forskere som møter det nasjonale og internasjonale samfunnets behov
- Øke fakultetets antall Open Access-publiseringer

Kreativitet og engasjement – innovasjon og formidling

Fakultetet skal styrke sin posisjon og sitt omdømme gjennom å aktivt formidle forskningsresultater, utdanningstilbud og faglige nyheter, med bred kontaktflate mot næringsliv, offentlige etater og allmennheten. Gjennom formidlingen og kommunikasjonen skal fakultetet bidra til å heve kunnskapen om rettslige spørsmål i samfunnet. Fakultetet skal

- Påpeke, analysere og bidra til innovative løsninger av rettslige utfordringer knyttet til nærings- og tjenesteutvikling
- Ha innovative og modige forskere og robuste forskningsmiljø, som aktivt formidler sine resultater og relevante kunnskap til aktuelle brukergrupper
- Utvikle kultur for allmennrettet formidling gjennom åpne kanaler, og gjennom foredrag, tidsskrifter og media
- Aktivt bidra til at forskningsbasert rettsvitenskapelig kunnskap ligger til grunn for samfunnsdebatten

Nærhet og engasjement - arbeidsmiljø og organisasjon

Fakultetet skal arbeide aktivt for et godt arbeidsmiljø og en effektiv, robust og fleksibel organisasjon som bidrar til at fakultetet og UiT når sine mål. Fakultetet skal

- Arbeide for et likestilt, inkluderende og livsfasetilpasset arbeidsmiljø
- Arbeide aktivt for kjønnsbalanse i alle stillingskategorier, herunder å øke kvinneandelen i toppstillinger
- Legge til rette for god faglig og kollegial oppfølging og støtte av den enkelte ansatte
- Være en attraktiv arbeidsgiver med konkurransedyktige vilkår
- Arbeide for relevant kompetanseheving og karriereutvikling for alle ansatte
- Legge til rette for økt internasjonal mobilitet for ansatte og studenter
- Arbeide for fremragende ledelse, medarbeiderskap og et arbeidsmiljø basert på samarbeid, tillit og respekt, internt og på UiT som helhet

Samlet oversikt over innspill fra forskergruppene – til justering av Rettssikkerhet og kompetanse

STATSRETTSGRUPPA

«Drivkraft i Nord er bygd opp rundt en målsetting om å være internasjonalt ledende innen fem kunnskapsområder:

- Energi, klima, samfunn og miljø
- Helse, velferd og livskvalitet
- **Samfunnsutvikling og demokratisering**
 - fakultet (ved statsrettsgruppen) skal ha ledende kompetanse på menneskerettigheter [også hentet delvis fra nåværende strategi]
 - Fakultetet (ved statsrettsgruppa) skal være tett på utviklingen av de rettslige mekanismer om maktfordeling mellom lovgiver, utøvende makt og domstoler
 - fakultet (ved statsrettsgruppa) skal være tett på de utfordringer rettstaten møter ved økende radikalisering
 - fakultet (ved statsrettsgruppa) skal ha ledende kompetanse på konsekvenser av økende internasjonalisering av retten
 - fakultet (ved statsrettsgruppen) skal utvikle kunnskap om de rettslige sidene ved konfliktløsning, innen norsk rett og folkeretten [hentet delvis fra nåværende strategi]
- **Teknologi**
 - fakultet (ved statsrettsgruppa) skal være tett på utfordringer ved bruk av ny teknologi ved utøvelsen av grunnleggende rettsstatsidealer som ytringsfrihet
 - Fakultetet (ved statsrettsgruppa) skal være tett på rettslige utfordringer i den nye digitale informasjonssamfunnet
- **Bærekraftig bruk av ressurser**
 - fakultet (ved statsrettsgruppa) skal være tett på utviklingen av nye bærekraftige løsnings juridiske rammeverk
 - fakultetet (ved statsrettsgruppa) skal ha ledende kompetanse på utfordringer som kan oppstå mellom samfunnsmessig utviklingsbehov og etablerte rettigheter
 - Fakultetet skal ha ledende kompetanse på det juridiske rammeverket for bærekraftig utnytting av marine ressurser.»

FORVALTNINGSRETTSGRUPPA

Samfunnsutvikling og demokratisering

Fakultet skal:

- Ha høy forskningsmessig kompetanse om de rettsspørsmål som oppstår i forholdet mellom forvaltningen og den enkelte.
- Ha høy forskningsmessig kompetanse om den enkeltes rett til innsyn i offentlig virksomhet.
- Ha høy forskningsmessig kompetanse for de rettslige utfordringer oppstår i kommunalforvaltningen.

Helse, velferd og livskvalitet

Fakultetet skal:

- Ha høy forskningsmessig kompetanse om de rettsregler som sikrer den enkeltes helse, frihet og velferd.
- Arbeide for å finne løsninger på de rettslige utfordringer velferdsstaten vil møte i årene fremover.

FORSKERGRUPPA FOR PROSESSRETT OG TVISTELØSNING

Ad utdanning -

- Tilby forskningsbasert undervisning som er utformet med mål om å fremme læring
- Ha undervisere med gode pedagogiske ferdigheter

Begge punktene fremmes læring - pedagogikk, men bare den første trekker frem det faglige hos læreren, bør det ikke stå begge steder f.eks. gode pedagogiske og faglige ferdigheter?

Ad forskning - det internasjonale er fraværende bortsett fra same- og urfolksrett. Bør ikke de inkluderes (och det er fortsatt viktig med den nasjonale bredden).

- Være en viktig institusjon for juridisk forskning og faglig utviklingsarbeid av høy kvalitet.
- Bidra til at den nasjonale bredden i rettsvitenskapelig forskning blir ivaretatt

Også så et til satsningsområder innenfor forskning

Det er viktig å få inn et punkt om den teknologiske utviklingen og retten. Den teknologiske utviklingen leder til at det oppstår nye rettslige problemstillinger, der enkelte av disse utfordrer dagens rettslige løsninger og dagens rettslig/rettsvitenskapelig tenkning. Dette leder også til ny type kriminalitet og behov for nye etterforskningsmetoder. For domstolene betyr dette nye typer av saker, men også nye typer av problem relatert til bevis, bevisførsel og bevisbedømmelsen. Videre kan man også mene at den teknologiske utviklingen bør lede til behov for å se nærmere på tilgangen til domstoler og utforming av domstolprosesser. Den teknologiske utviklingen utfordrer oss å tenke på nytt om hvordan man oppnår «access to justice», og hvordan vi kan forbedre/forenkle tilgangen til «access to justice», øke sannsynligheten for at borgerne får rett, ikke bare har rett.

Jeg tror at slike utfordringer takles best gjennom forskningsprosjekter fra flere ulike fag på fakultetet og forskere fra andre fakulteter /universiteter. Videre kan man spørre om dagens forskergrupper som er fagbaserte er de mest hensiktsmessige for slik forskning. Vi bør opparbeide kompetanse på dette området gjennom å delta i/lede forskningsprosjekter – store og små og kanskje finne vår nisje.

FORMUERETTSGRUPPA

Energi, klima, samfunn og miljø

-Problemstillinger som vedrører energi, samfunn og miljø er relevante for formuerettsgruppen. Forskergruppen har kompetanse til å analysere hvilke formuerettslige rettigheter og plikter som springer ut av endrede samfunnsforhold. Vi kan bidra til å finne løsninger på hvordan slike samfunnsendringer kan håndteres innenfor formuerettslige rammer.

Helse, velferd og livskvalitet

-Formuerettsgruppen bidrar med kunnskap om privatretten, som er et viktig element i nasjonal og internasjonal velferdsutvikling. Forskergruppens bidrag er særlig viktig på samfunnsområder hvor kontrakter er sentrale virkemidler for å skape løsninger som fremmer vekst og velferdsutvikling.

Samfunnsutvikling og demokratisering

-Formuerettsgruppen bidrar med kunnskap om hvordan privatrettslige systemer påvirkes av samfunnsutviklingen. Forskergruppen innehar viktig kunnskap om de rettslige spørsmål av internasjonal art som må håndteres i lys av den økende grad av næringsutvikling på tvers av landegrensene som vi er vitne til i dag. Nordområdene opplever sterk økonomisk vekst og det er viktig med formuerettslig kompetanse for å møte etterspørselen etter juridiske løsninger tilpasset regionens utfordringer. Ved å bygge opp det formuerettslige miljøet ved Det juridisk fakultet vil UiT samlet sett stå sterkere i møte med fremtidens utfordringer.

Teknologi

-Formuerettsgruppen fremmer og formidler kunnskap om hvordan avtaleretten ligger til grunn for teknologisk utvikling.
-Formuerettsgruppen innehar kunnskap om hvem som har rettighetene til teknologiske nyvinninger.

Bærekraftig bruk og forvaltning av ressurser

-Formuerettsgruppen sitter på viktig kunnskap om hvordan privatretten oppstiller de rettslige rammene for bærekraftig bruk og forvaltning av ressursene i nordområdene.
-Formuerettsgruppen har sentral kunnskap om hvordan privatrettslige regelverk sikrer effektiv og forsvarlig utnyttelse av naturressursene i nordområdene.
-Formuerettsgruppen bidrar til å skaffe kunnskap om urfolks bruk og forvaltning av naturressurser innenfor formuerettens rammer.

Formuerettsgruppens innspill til:

UiTs gjennomgående strategier:

Engasjerende og aktuelle utdanninger

-Formuerettsgruppen inviterer til et nært samarbeid med næringslivet. Det er viktig å høste erfaring fra næringslivet, og vi ønsker å skape et godt samarbeidsklima med aktørene i nordnorske bedrifter.
-Gjennom tildeling av stipender innenfor formueretten, søker formuerettsgruppen å løfte frem forskertalenter og bidra til faglig utvikling og fremtidig tilhørighet til UiT – Norges Arktiske Universitet.

Akademisk frihet og troverdighet - forskning og kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid

-Formuerettsgruppen ønsker å legge til rette for at finansiering av forskningsaktivitet skjer gjennom ekstern finansiering og i samarbeid med næringslivet. Slikt samarbeid med næringslivet må likevel ikke gå på bekostning av den akademiske frihet.
-Formuerettsgruppen ønsker at forskning fremdeles i stor grad skal finansieres av næringsuavhengige finansieringskilder slik at forskerene beholder sin nøytralitet og partsuavhengighet.

Kreativitet og engasjement - innovasjon og formidling

-Formuerettsgruppen ønsker å styrke det formuerettslige miljøet ved UiT gjennom forskningsaktivitet, blant annet ved å produsere vitenskapelige publikasjoner og annen skriftlig og muntlig kunnskapsformidling.

-Vi arrangerer fagseminarer om formuerettslige tema.

HAVRETTSGRUPPA

Verdigrunnlag

JCLOS foreslår at følgende setning tas inn:

«Fakultetet vil sørge for at rettsvitenskapelig forskning bidrar til verdiskapning og bærekraftig utvikling»

Satsingsområder

Fakultetet skal være internasjonalt ledende på hav- og miljørett, same- og urfolksrett og utdanningskvalitet innen UiTs fem kunnskapsområder. De øvrige forskningsområdene skal også bidra til å utvikle kunnskap på disse områdene.

Tematiske satsingsområder

Energi, klima, samfunn og miljø

Arktis er en av regionene som er mest berørt av klimaendringene. Det juridiske fakultet skal utvikle kunnskap om:

- Behovet for og virkemidler for rettslige omstillinger regional og globalt som følge av klima- og miljøendringer
- Rettslige utfordringer og rammeverk for knyttet til utvikling og bruk av fornybar og fossil energi.

Teknologi

Nye teknologiske løsninger skal videreutvikle grunnlaget for befolkningens velferd i en region med store avstander og et krevende klima. Det juridiske fakultet skal utvikle kunnskap om:

- Rettslige rammer for teknologisk utvikling som bl. a. geoengineering, karbonfangst og lagring, bioteknologi, marine operasjoner og havbruk.

Helse, velferd og livskvalitet

Attraktive samfunn i nord betinger **gode** skoler, helsetjenester og andre tjenester som fremmer folks livskvalitet. Det juridiske fakultet skal utvikle kunnskap om:

- Retten til et godt miljø og til sikker mat.

Samfunnsutvikling og demokratisering

Det er avgjørende for samfunnsutvikling og demokratisering at hele befolkningen inkluderes gjennom utdanning, arbeid, innflytelse og tilhørighet. UiT skal være globalt engasjert. Det juridiske fakultet skal utvikle kunnskap om:

- Utviklingen av og rollen til havretten i samspill med endringer i samfunn, miljø og teknologi.
- Internasjonalt samarbeid i Arktis.
- Nasjonale og internasjonale rettslige mekanismer for å løse konflikter.

Bærekraftig bruk og forvaltning av ressurser

Samfunns- og næringsutvikling i nord er avhengig av framtidsrettet, bærekraftig bruk og forvaltning av naturressurser. Det juridiske fakultet skal utvikle kunnskap om:

- Samordning av ny og eksisterende bruk av havet, f.eks. gjennom marin arealforvaltning, integrert havforvaltning og økosystem-basert forvaltning.
- Bruk og bevaring av havet og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling, som bl.a. innen fiskeri- og havbruk, turisme, gruvedrift og annen næringsutvikling.

Gjennomgående strategier

Engasjerende og aktuelle utdanninger

Fakultetet skal tilby utdanninger med høy internasjonal kvalitet ved å:

- Tilby undervisning som gjenspeiler fakultetets satsingsområder og universitetets fem kunnskapsområder.
- Tilby internasjonalt orienterte utdanninger, gjennom å utvikle flere engelskspråklige spesialfag og engelskspråklig pensum/undervisning på det femårige integrerte masterstudiet

Fakultetets læringsmiljø skal være fremragende. Fakultetet skal:

- Styrke rekrutteringen av nye studenter til LL.M – studiet i havrett og til det toårige nordiske masterstudiet i miljørett, både nasjonalt og internasjonalt.

Akademisk frihet og troverdighet - forskning og faglig utviklingsarbeid

Fakultetet skal ha et forskningsmiljø på høyt internasjonalt nivå ved å:

- Være en viktig institusjon for rettsvitenskapelig forskning og faglig utviklingsarbeid av høy etisk kvalitet.
- Gi støtte til og utvikle de sterke forskergruppene og fagmiljøene.
- Øke andelen eksternt finansierte prosjekter.
- Tilrettelegge for at KG Jebsen-senter for havrett skal videreføres som et internasjonalt ledende forskningssenter.
- Tilrettelegge for tverrfaglighet og samarbeid på tvers av fakultetene.

Til slutt:

I tillegg til å foreslå noen nye kulepunkter her, har vi også sett nærmere på kulepunkt nr. 6 i dagens strategi:

- Gjennom utdanning, forskning, faglig utviklingsarbeid og formidling bygge kunnskap og kompetanse sammen med internasjonale partere.

Vi lurer hva dette egentlig betyr? Er det et ønske om mer internasjonalt samarbeid på alle områder, eller? Dette kan kanskje omformuleres til:

- Videreutvikle samarbeidet med eksisterende internasjonale partnere, samt legge til rette for etablering av nye samarbeidsavtaler med internasjonale partnere.

BARNERETTSGRUPPA

Drivkraft i Nord er bygd opp rundt en målsetting om å være internasjonalt ledende innen fem kunnskapsområder:

Barnerettsgruppa har skrevet seg inn i fire av disse, hvor vi mener å kunne bidra til å realisere målsettingene

Energi, klima, samfunn og miljø

- Klima- og miljøendringers påvirkning av barns oppvekstmiljø – barn som «klimaflyktninger»

Teknologi

- Nye teknologiske løsninger som utfordrer barns personvern, deriblant barn og ulike sosiale media. Empowerment/protection.
- Teknologiske løsninger som gir mulighet for innsamling av datamateriale om barn fra flere kilder – samtykkespørsmål.

Helse, velferd og livskvalitet

- Grunnlovsbeskyttelse av barns rettigheter
- Barn og helse;
 - Barn i Tromsøundersøkelsen; rettslige sider når barn deltar i helseforskning.
 - Beskyttelse og gjennomføring av barns rett til helsehjelp, jf. FNs barnekonvensjon artikkel 24. Barnets rett til å nyte godt av den høyest oppnåelige helsestandard og til behandlingstilbud for sykdom og rehabilitering.
- Velferdstvang mot barn
- Barns sårbarhet – hvordan er hensynet ivaretatt i lovgivningen
- Barns vern av sitt privatliv
- Barnevernrettslige tema
- Barns rett til beskyttelse mot vold og overgrep. Sivilrettslige og strafferettslige virkemidler.
- Barn og utlendingsretten
- Barns familier i rettslig forstand. Retten til å danne familie, retten til respekt for familieliv, rettslig regulering av fordeling av ansvars og omsorgsforpliktelser for barn.
- Barns rett til et godt psykososialt læringsmiljø
- Samiske barn i møte med velferdsordningene

Samfunnsutvikling og demokratisering

- Barn på tvers av grenser – migrasjon, barn med foreldre i ulike land, betydningen av statsborgerskap, grunnlovsbeskyttelse osv.
- Alternative konfliktløsningsmetoder i saker om barn.
- Rettighetsfesting av velferdsytelser og -tjenester – en begrensning av kommunalt selvstyre

SAMERETTSGRUPPA

Strategiske mål for forskergruppe for same- og urfolksrett

Same- og urfolksrett er et av to forskningsmessige satsningsområder for Det juridiske fakultet ved UiT Norges arktiske universitet. Forskergruppe for same- og urfolksrett har følgende strategiske målsettinger:

- *Være internasjonalt ledende i forskning på rettsspørsmål om urfolks rettigheter til land og naturressurser. Hovedfokuset skal ligge på land, reindrift, fiskeri og gruvedrift i Fennoskandia.*

- *Være internasjonalt ledende i forskning på rettslige utfordringer knyttet til urfolks tradisjonelle naturbruk som følge av klimaendringer og andre endringer i samfunn og naturmiljø*
- *Være internasjonalt ledende i forskning på rettsregler som sikrer at samisk språk utvikles og anvendes slik forutsatt i nasjonal- og internasjonal rett.*
- *Være internasjonalt ledende på forskning på og utvikling av metode- og rettskildespørsmål innen urfolksretten.*
- *Utvikle kunnskap om hvordan endring i samfunn og kultur som følge av globalisering og demografisk utvikling påvirker same- og andre urfolk i rettslig sammenheng.*
- *Utvikle kunnskap om hvordan samisk sedvanerett og rettskultur kan sikres og ivaretas gjennom forskning og formidling.*
- *Utvikle nye og vedlikeholde eksisterende undervisningstilbud i same- og urfolksrett som er nasjonalt og internasjonalt ledende og attraktive for egne og innreisende studenter.*
- *Utvikle spesialfag i urfolksrettslige temaer med målsetting å jobbe fram en joint-master i same- og urfolksrett.*
- *Være en tydelig stemme i samfunnsdebatten om same- og urfolksretts spørsmål nasjonalt, og et av UiT sine signalmiljø på feltet internasjonalt gjennom deltakelse i formelle og uformelle fora.*
- *Delta i nasjonale og internasjonale prosesser og arbeide for økt internasjonal mobilitet for studenter og forskere innen fagfeltet, herunder motta og involvere gjesteforskere.*

OS 5/18 Eventuelt /